

Ἄριθ. 720 — Λεπτά εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ ΙΔ΄.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄.

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰαννουαρίου ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενιαγωγείου 12.

13 Ὀκτωβρίου 1880.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ

ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΕΣ ΒΑΓΟΝΙΟΝ

Θέμα πρὸς σύνθεσιν μουσικῆς συμφωνίας.

Ὁραῖον βαγόνιον, κατακίνουργον καὶ ἀποστίλβον. Ἐξευγμένον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τραίνου, τὸ ἀποχαιρετίζει ὁ ἥλιος, ἔτοιμος νὰ ἐξαφανισθῇ ὀπισθεν τῶν βουνῶν, τῶν ὑποίων ἢ κατατομῇ ἐσκιαγραφεῖτο ἐντὸς τῶν ὑέλων του. Ἀπὸ ὅλας τὰς γύρω συστάδας τὰ στρουθία τοῦ ἠέχοντο κατευόδιον καὶ διὰ μίαν τῶν ἀνοιχτῶν θυρίδων εἰσέρχεται τὸ ἄρωμα τῶν ῥόδων, ὕψυμένον ὑπὸ τῆς ἐσπερινῆς δρόσου.

Ἐπιβάτης κατακοπος καὶ βαρυμέριμος, τοῦ ὑποίου ἢ καρδία δὲν συνάπαλλε πρὸς τὴν ἑαρινὴν ταύτην φαιδρότητα, εἶχεν ἤδη λάθει θέσιν ἐν αὐτῷ καὶ ἐπρόκειτο νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα ἐπὶ τοῦ καθίσματός του.

Ὁ κῶδων σημαίνει: εἰς τὸν συριγγὸν τοῦ σταθμάρχου ἀπαντᾷ ὁ συριγγὸς τῆς μηχανῆς: τὸ τραῖνον κλονίζεται καὶ ἀναχωρεῖ.

Κοιμοῦ ἤσυχος, ταξειδιῶτα, καὶ τὸ κυλινδρῆμα τοῦ βαγονίου ἄς βαυκαλίξῃ τὸν ὕπνον σου!

Ἐνῶ οἱ ἀστέρες στίζουσι τὸ στερέωμα καὶ ρεύγουσι τὰ πολυψήφια δένδρα, οἱ πολύηχοι βράχοι καὶ οἱ ἀηχοὶ λειμῶνες, τὸ καινούργε βαγόνιον ἤρχισε νὰ στενάζῃ καὶ νὰ γμιλίζῃ ἀπὸ φωνᾶς συγκινημένως εἰς μέγαν καὶ ὑπόκωφον ἦχον.

Ὁ ἐπιβάτης εἶνε μόνος, εἰς μάτην ἐπιζητῶν ἀνάπαυσιν μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰς πικρὰς σκέψεις, αἱ ὁποῖαι ὕγρανον τοὺς ὀφθαλμούς του, εἶτα τὸ οὐς καὶ διέκρινεν ὀρισμένους μελωδικὰς εἰς τὴν συναυλίαν, τὴν ἀποτελουμένην ὑπὸ τοῦ βαγονίου. Ὡς παιδίον ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς τροφῆς ἀρέθῃ ἡμέρας εἰς τὴν ἁρμονίαν ταύτην, ἢ ὁποῖα ἐσυντρόφειε τὴν μοναξίαν του, ἐνεψύχων τὰ ὄνειρά του καὶ ἐγλύκαينه τὴν ὀδύνην του. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, τὸ τραῖνον ἐστάθμευεν καὶ ἡ μουσικὴ κατέπαυεν: ἀλλ' ἄμω τὸ καινούργε βαγόνιον ἐξώμα πάλιν ἐπὶ τῶν τροχιῶν ἀνελάμβανε τὸ διακοπὴν ἔσμά του καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς ἕως τὸ πρῶν.

Κοιμοῦ ἤσυχος, ταξειδιῶτα, καὶ τὸ ἔσμά τοῦ καινούργου βαγονίου ἄς βαυκαλίξῃ τὸν ὕπνον σου

Κατ' ἀρχὰς ὁ ταξειδιῶτης διέκρινε βαθεῖαν καὶ βραγχνώδη φωνὴν βυθούφνου. Διέφυγε μυκωμένη ἐκ τῶν τροχιῶν καὶ τῶν ἐμβόλων καὶ ἐρρυθμίζετο ἁρμονικῶς πότε πρὸς κριγμὸν κυμαλλῶν, πότε πρὸς κρότους ὁμοίους μετ' ἐκρήξεως.

«Εἶμαι ὁ σιδήρος, εἶμαι ὁ χαλυψ, ἔλεγεν ἡ φωνή. Ἠπλωμένως ἐπὶ ἀέστου κλίνης, ζυμω-

μένος μετ' ἰλὺν, μετ' βόρβορον, κατεκείμεν ἄδραν ἢ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ σκότους, εἰς τὰ ἐγκατα τῆς γῆς. Ποῖος μετ' ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸ ἔρεθος, ποῖος μετ' ἐξήγειρεν εἰς τὸ πῦρ, μετ' ἔχυσεν ἐντὸς τῆς μήτρας, μετ' ἐσφυρηλάτησε, μετ' ἐστόμωσε, μοῦ εἰδείξε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας; Ἐνεσωματώθη, ἐνεσηματίσθη τέλος πάντων. Ἄν βαρὺ εἶνε τὸ ἔργον μου, ἂν φθειρωμαὶ ὑπὸ τῆς ἐργασίας, ἂν κἄποτε αἰσθάνομαι τὰς ἰνκὰς μου ἔτοιμους νὰ διαρραγῶσιν ἐκ τῆς προσπαθείας, ὑπηρετῶ τοῦλάχιστον νοήμονα κύριον, ὅστις μετ' προσηταιρίσθη χάριν μεγαλεπήδου ἔργου. Προτιμότερα εἶνε ἡ ζωὴ, ἔστω καὶ ἐν τῇ ὀδύνῃ διερχομένη πρὸς ἢ ἐν τῷ ἀπέριφῳ ἀναισθησίᾳ.

«Ὅστις δὴποτε καὶ ἐν εἰσῆσι, ταξειδιῶτα, ἡ δυνάμεις μου εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σου: δὲν βαρύνεις διόλου ἐπ' ἐμοῦ. Εἶμαι εὐτυχῆς φέρων σε ἐπὶ τῆς ῥωμκλίας ῥαχεῶς μου, ὁδηγῶν σε ὅπου θέλεις νὰ μεταβῆς.

«Κοιμοῦ ἤσυχος καὶ ὁ θυμαμθευτικὸς μυκηθμός μου ἄς βαυκαλίξῃ τὸν ὕπνον σου.»

Εἰς τὴν τραχεῖαν ταύτην μελωδίαν ἀνταπήντων πκρατεταμένοι ψιθουροὶ πλαγικύλων καὶ βαρυκύλων, τοὺς ὁποῖους ἐνίστε ἐνόμιζες ὅτι συνώδευε τὸ πλατάγημα τῶν κροτάλων καὶ ἡ ὄξεια φωνὴ τῆς σύριγγος, ἡ διέκοπτε τομπνοκρουσίᾳ.

«Εἶμεθα ἡ δρυς, ἡ πελέα καὶ ἡ πεύκη, ἔλεγον διαφορῶν φωνῶν: Οἱ ποιηταὶ ψάλλουσι τὰ θέλητρα τῆς σκιάς μας, τὸ ἀνοικτόχρωμον ἢ καταπράσινον τοῦ φυλλώματός μας, τὴν μελαγχολικὴν χάριν ἢ τὴν ἀγρίαν καλλονὴν τῶν τοπίων, τὰ ὁποῖα κοσμοῦμεν. Μὰς θρηνοῦν ὅταν μὰς κατακόπτουν. Ληθμονοῦν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ζήσωμεν καὶ νὰ σηπώμεθα ἐπὶ τόπου, ἀρρήκτως συνδεδεμένοι πρὸς τὴν γῆν, κατὰδικασμένοι νὰ βλέπωμεν τὰ πάντα κινούμενα περὶ ἡμῶν, ἐλάφους καὶ λύκους εἰς τὸ δάσος, ἀετοὺς καὶ χελιδόνες εἰς τὸν ἐλεύθερον οὐρανόν, χωρὶς νὰ δυνάμεθα ν' ἀποσπάσωμεν τὰς ρίζας μας ἐκ τῆς φυλακῆς των. Ἐστὼ εὐλογημένος ὁ πέλεκυς ὅστις ἐθράυσε τὰ δεσμά ταῦτα, ὁ χεῖμακρος, ὅστις κατεκύλισεν ἡμᾶς μέχρι τῆς κοιλάδος, ὁ πρῶν ὅστις μὰς διήρσεν εἰς εὐφορήτους σάνιδας, ὁ δεξιὸς τεχνίτης, ὅστις μὰς ἔδωκεν ὀριμένην μορφήν, μὰς ἐλείανε καὶ μὰς συνέδεσεν. Ἡ ὑπαρξίς μας μετεσηματίσθη: καθ' ἑκάστην ἀπροσδόκητα θεάματα ἐκτυλισσονται ἐνώπιόν μας: μετεβλήθημεν εἰς κινουμένην οἰκίαν, ἡ ταχύτης μας ἐξισοῦται πρὸς τὴν ταχύτητα τῶν πτηνῶν καὶ υπερβαίνει τὴν ταχύτητα τῶν ὠκυτέρων ἵππων. Ἐστὼ καὶ ἐν πρόκειται σκληρῶς νὰ πληρώσῃ τις τὴν ἀπόλαυσιν, προτιμότερα εἶνε ἡ κίνησις ἀπὸ τὴν κίανικὴν ἀδράνειαν.

«Ἡμπορεῖς, ταξειδιῶτα, νὰ ἐμπιστευθῆς σεαυτὸν εἰς τὴν φρονήσιν μας. Σὲ προσυλάττο-

μεν ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ ἀπὸ τὴν ὑγρὰν δρόσον τῆς νυκτός: αὐριον θὰ σε προστατεύσωμεν κατὰ τοῦ καύσωνος τῆς ἡμέρας.

«Κοιμοῦ ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁ φαιδρὸς ἡμῶν ψιθυρισμὸς ἄς βαυκαλίξῃ τὸν ὕπνον σου!»

Ἐπὶ τινὰ χρόνον ὁ ταξειδιῶτης δὲν ἤκουσεν ἄλλας φωνὰς: ἀλλ' ἐνῶ ἐστρέφετο ἐπὶ τῆς κλίνης ἀκουσθῶν ἐπ' αὐτῆς πλαγίως, διέκρινε καὶ ἄλλους ἐλαφροὺς ἤχους, συγκεχυμένως ἀπηχούοντας.

«Ἡμην μαλλίον καὶ μαλλίον εἶμαι. Ἄλλ' ἵποια εὐτυχῆς μεταμόρφωσις! Ἄζεστον κάλυμμα προβάτου, τὸ ὅποιον ἢ βροχὴ καὶ ὁ βόρβορος κατερρύπαιναν, καὶ τὸ ὅποιον οἱ θάμνοι ἀπέσπων, σκληρῶς ὑπέφερα τὴν ἀγροικίαν μου. Δὲν ἠλίθιομαι σήμερον οὔτε διὰ τὸ δῆγμα τῆς ψαλίδος, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεκόπη, οὔτε διὰ τὴν δριμύτητα τῶν ὀξέων μετ' ὅποια ἐκαθαρίσθη οὔτε διὰ τὴν ἄκαμπτον τραχύτητα τῶν μηχανημάτων, διὰ τῶν ὁποίων μετ' ἐλανάρσαν, μετ' ἔξαναν, μετ' ἐνεσαν, μετ' ὕφαναν, οὔτε τὴν σκληροτέραν ἀκόμη δοκιμασίαν τῆς βαφῆς. Ἰδοὺ ὅτι κατέστην ὑψομα λαμπρὸν, λείον καὶ γυνώδες. Προτιμότερα εἶνε ἐφῆμερο, καλλονή, ἐξαγορασθεῖσα ἔστω καὶ δι' ὀδυνητῶν βασιάνων, πρὸς ἢ ἀφάνης καὶ ἀνωφελῆς δυσμορφία.

«Στηρίζου ἐπ' ἐμοῦ, ἀγαπητέ ταξειδιῶτα, ἐξάπλωσε ἐπάνω μου τὰ κουρασμένα μέλη σου. Εἶσαι ξένος καὶ κύριός μου, καὶ σὲ ὑπηρετῶ εὐχαρίστως: εἶθε νὰ ἀξιωθῶ τῆς εὐγνωμοσύνης σου.

«Κοιμοῦ ἐν εἰρήνῃ καὶ τὸ ταπεινὸν τῆς φωνῆς μου ὑποψιθύρισμα ἄς βαυκαλίξῃ τὸν ὕπνον σου.»

Καὶ ὁ χορὸς ἐτραγοῦδει, ἐτραγοῦδει ἐναρμονίως, καὶ αἱ φωναὶ ἐσυγγέοντο, ἐσυγγέοντο ἀμυδραὶ ἢ ἠχηραὶ, ὄξειαι ἢ βαρεῖαι καὶ ἡ ὀρχήστρα ἐβρεμεν, ἐβρεμεν. Ἀλλὰ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἀσμάτων ὅλων ἐδέσποζε διηνεκῆς ὕμνος: εἰσέδμε δι' ὅλων τῶν ῥωγμῶν τοῦ καινούργου βαγονίου καὶ συνεκίει: μέχρι τῶν μυχιατάτων χορδῶν τὴν ψυχὴν τοῦ ταξειδιῶτου. Ἦτι ὁ ἦχος τῆς αὔρας, ὃν διέσχίζε τὸ ὄλοταχῶς βαῖνον τραῖνον.

«Εἶμεθα ἡ πτερωτὴ λεγεὼν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μορίων, ἔλεγεν ἀόρατος χορὸς. Διετρέξαμεν ἀναριθμητῶς φορὰς ὅλον τὸν πλανήτην καὶ ἡ πορεία μας, εἴτε βραδεία, εἴτε ταχεῖα, οὐδέποτε ἀναστέλλεται. Θυγατέρας τῆς γῆς καὶ τοῦ ὠκεανοῦ, ἀφοῦ ἐπαιζάμεν μετ' ὁρὸν τῶν κυματῶν καὶ δι' ἰσχυρὰς πνοῆς ἠυλακώσκαμεν τὸν ἠλάσσιον σάλον, ὑψώθημεν ὡς καπνὸς μέχρι τοῦ αἰθέρος, κατόπιν δὲ κατήλθομεν ἐκ νέου πρὸς τὴν γῆν: προσεψάσκαμεν τὰς πεδιάδας,

ἐξηγείραμεν τὴν ἄμμον τῶν ἐρήμων ἢ ἐλυγίσκαμεν τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων, διήλθομεν διὰ τῶν κοιλάδων, ἀνεριχθήθημεν τὰς πλευρὰς τῶν βουνῶν, ὑπερεπηθήσαμεν τὰς χιόνας καὶ τοὺς πάγους, διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν ἐκ νέου εἰς τοὺς πολυκνηρώπους ἀγρούς ἢ τὴν ἄπειρον τῆς θαλάσσης ἐρημίαν. Εἶμεθα ἡ λαίλαψ καὶ ὁ ζέφυρος καὶ ἔχομεν τὴν δύναμιν καὶ τὴν χάριν ἠμποροῦμεν διαδοχικῶς νὰ θραύσωμεν τὴν δρῦν καὶ νὰ διασχίσωμεν τὴν κέδρον ἢ ἀβρῶς νὰ θωπεύσωμεν τὰς πτέρυγας τῆς ψυχῆς. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἀρεσκόμεθα νὰ εἰσερχώμεθα εἰς τὰ ἀνθρώπινα στήθη καὶ νὰ εἰσπνεώμεθα ὑπ' αὐτῶν. Γνωρίζομεν ἐκ τῶν προτέρων τί μὰς περιμένει καὶ πῶς ἕκαστος ἐκ τῶν λεπτοτάτων ἀτόμων μὰς θὰ διαλυθῇ. Ἄλλ' ἀδιάφορον! Εἶμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἀναγεννηθῶμεν κατόπιν, θὰ ἐπανιδώμεν τὴν λαμπρὴν τοῦ ἡλίου, θὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν διὰ τοῦ κενοῦ πτήσιν μας. Ἡ χαρὰ μας, ἡ ὑπερηφάνειά μας εἶνε ν' ἀναμιγνυόμεθα εἰς τὸ αἶμά σας. Ὡ βασιλεῖς τῆς γῆς, ν' ἀναζωογονοῦμεν τὰς δυνάμεις σας καὶ διὰ τοῦ προσωρινοῦ ἡμῶν θανάτου νὰ τρέφωμεν τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς σας.

«Ἄφρησέ μας, ὦ ταξειδιῶτα, νὰ φθάσωμεν μέχρι τῶν πνευμόνων σου, οἱ ὁποῖοι μὰς καλοῦν καὶ νὰ συνενθώμεν μετ' οὺς στεναγμούς σου. Σοῦ φέρομεν τὴν βαλασμάδην πνοὴν τῶν βουνῶν καὶ τῶν δασῶν, τὴν ἀπαλὴν εὐωδίαν τῶν λειμῶνων. Κοιμοῦ ἐν εἰρήνῃ. Ἡ διαυγὴς μελωδία ἄς καταπραύνη τὴν καρδίαν σου καὶ ἄς βαυκαλίξῃ τὸν ὕπνον σου.»

Καὶ ἐνῶ ὁ ταξειδιῶτης κατάκοπος ἀπεκοιματο, πρὸς τὰ ἐξημερώματα, δύο δραπέται ἐρασταὶ ἐμβῆκαν ἤσυχος εἰς τὸ καινούργε βαγόνιον. Ἐστρουμώθησαν εἰς μίαν σκοτεινὴν γωνίαν ἀκίνητοι, ἐνηγκαλισμένοι καὶ ὠμίλουσι σιγᾶ, σιγᾶ, πκρατηροῦντες τὰ ἄστρα ἀπὸ τὰς ὑέλους, τὰς ὁποῖας τὸ ψῦχος τῆς αὐγῆς ἤρχισε ν' ἀμαυρώνῃ. Εἶχε στηρίζει τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τῆς παρείας τοῦ φίλου της καὶ αὐτὸς περιβάλλων τὸ σῶμα της διὰ τοῦ βραχιόνος του, τὴν ἐθλίβεν ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἐνῶ μετ' ἄλλην χεῖρα ἐλείκανε τὴν κόμην της ἢ διευθετεῖ τὸ ταξειδιωτικὸν σκέπασμα, μετ' ὅποιον ἦσαν σκεπασμένοι καὶ οἱ δύο. Ὁμίλουσι σιγᾶ, σιγᾶ: ἀλλ' ὁ ταξειδιῶτης τοὺς ἤκουεν ἐν μεσῷ τοῦ ὕπνου τοῦ ἀκουσίως καὶ ὁ διακεκομμένος διάλογός των ἐφθανε μέχρις αὐτοῦ ὡς μουσικὴ ὄνειρου. Τοῦ ἐφαινετο ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπρόφερε τοὺς λόγους τοῦ νέου καὶ ὅτι οἱ τῆς φίλης του ἀπετείνοντο εἰς αὐτόν. Δὲν ἦτο πλέον οὔτε μελαγχολικός, οὔτε κουρασμένος: τὸ βαρὺ ἄχθος τῶν ἐτῶν, τὸ ὅποιον ἐπίεζε τὴν καρδίαν του, εἶχεν ἀποπτή.

«Μὲ ἀγαπᾷς; ἔλεγεν. — Ἄν σὲ ἀγαπῶ! ἐπανελαμβάνεν ἐκείνη. Δὲν εἶσαι ὁ μνηστὴρ μου, ὁ σύζυγός μου, ὁ κύριός μου; Δὲν ἀφῆκα τοὺς πάντας χάριν σου; Ἡξέυρεις καλὰ ὅτι ἤμπορῶ νὰ σὲ ἀκολουθῆσω εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου. Ὁ ἔρωσ σου εἶνε ὁ ἥλιος τῆς ψυχῆς μου. Σὺ μόνος εἶσαι ἡ εὐτυχία μου καὶ ἡ ζωὴ μου. — Καὶ ἐγὼ θὰ σὲ ἀγαπῶ πάντοτε, τὸ ἀκούεις, ἀγάπη μου; Αἱ μικρότεροι ἐπιθυμῶμαι σου θὰ εἶνε καὶ ἰδικαί μου· μόνη μέριμνά μου νὰ σὲ εὐχαριστῶ. Σὲ ἐξέλεξα μεταξύ ὄλων τῶν γυναικῶν ἢ μάλλον σὲ ἀνεγνώρισα, διότι μοῦ φαίνεται ὅτι ἐξ ὄλων τῶν γυναικῶν μία ἦτο προωρισμένη δι' ἐμὲ καὶ αὐτὴ, ἀγαπημένη μου, ἦσο σύ. Σὺ, εἰς τὴν ὑποίαν θέλω ν' ἀφοσιωθῶ μέχρι τελευταίας μου πνοῆς. Σὺ, δύναμίς μου καὶ ὑπεράτη μου ἐλπίς. Σὺ διὰ τῆς ὑποίας ἀναπνέω καὶ ζῶ. — Τί εὐμορφα λόγια μοῦ λέγεις, φίλε μου! πόσον ὑπερηφανεύομαι διὰ τὸν ἔρωτά σου. Ὅχι τίποτε πλέον δὲν ἤμπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσῃ. Καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος, ὁ ὑποῖος χωρίζει τὰ σώματα, δὲν ἤμπορεῖ νὰ δικριέσῃ τὰς ψυχὰς. Σὲ ἀγαπῶ. . . »

Ὁ ψιθυρισμὸς τῶν φωνῶν τῶν ἐξέπνεεν, ἐπαυ-
σεν. Ἡ νεκρὰ κόρη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ μνηστῆρός της, οὗτος δὲ ἐξέ-
σφιγγε τὸν βραχίονά του εἰς κάθε τίναγμα τοῦ βαγονίου, οἱ θελκτικοὶ δεσμοὶ τοῦ ἐναγκαλι-
σμοῦ τῶν ἐλύοντο. Τὸ σκέπασμα κατέπιπεν ἐκ τῶν γονάτων των. Πρὸς ἀνατολὰς ὑπέφω-
σεν ἡ αὐγὴ. Σιγὴ καὶ ἡρεμία ἐβασίλευεν.

Ἄλλ' ἡ μυστηριώδης ὀρχήστρα τοῦ καινου-
ργοῦ βαγονίου ἐξηκολούθει, μὲ περισσοτέραν
δύναμιν, τὸ πολλὰ πλοῦν τραγουδιόν της: «Κοι-
μηθῆτε, ἀγκνητοὶ ταξιδιωτᾶι, κοιμηθῆτε εὐ-
τυχεῖς καὶ ἡσυχοὶ. Εἴμεθα τὰ πνεύματα τῆς
γῆς καὶ τῆς ἀτμοσφαιρας τὸ ἐναρμόνιον πλῆ-
θος τῶν στοιχείων. Ἐνῶ ἡμεῖς χαίρετιζομεν τὴν
ἀνατέλλουσαν αὐγὴν, ἀναπαυθῆτε ἐν εἰρήνῃ καὶ
ἡ μελωδία τῆς αἰωνίας μουσικῆς, τὴν ὑποίαν
ἀναδίδει ἡ φύσις, ἃς βουκαλίση τὸν ὕπνον σας!»

Αἴρνης πάταγος φοδερὸς ἠκούσθη. Τὸ και-
νουργὸς βαγονίον, καταλειφθὲν ἀπὸ ζάλην, φρι-
κιά, μιλᾷται, ἐκτροφοῦται, ὀρθώνεται, ἐξορμα
διὰ φοδερῶ ἀλματός καὶ πίπτει συντετριμμένον
μετὰ φοδερῶ γογγυσμοῦ.

Ὅτε ὁ ἥλιος ἀνέτειλε χλωρὸς ἐφώτισε σκη-
νὴν ἀποτρόπαιον ἐπὶ πηλοῦς κλιτύος κείται
ἀνάσκελα ἡ ἀτμομηχανὴ καὶ ἀπὸ τὸν συντε-
τριμμένον λεβητὰ της δίκην βόγγου ἐξίρχεται
ὁ τελευταῖος ἀτμός· ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὰ βαγονία
θριμματισμένα, συσφραμμένα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλ-
λου εἰς ἀμορφον σωρόν πανταχοῦ ἐπὶ τῶν τρο-
χιῶν, εἰς τὰς τάφρους, εἰς τὴν ἄκραν τῶν χλοα-

ζόντων ἀγρῶν, ἐπὶ τῶν δροσοσταγῶν χόρτων
καὶ ἀνθέων, ἀνθρώπινα σώματα παραμεμορφο-
μένα ἢ ἠρωτηριασμένα, μέλη διεσπαρμένα
ὑπὸ τοὺς φρικαλέους σωρούς τῶν σιδήρων καὶ
τῶν ξύλων ὀδυρμὸς γυναικοπαίδων, φωναί,
ᾠρυγμοὶ ἀπελπισίας· οἱ διασωθέντες ἐκ τῆς κα-
ταστροφῆς, παραζαλισμένοι ἐκ τοῦ φόβου, τρέ-
χουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς τρελοὶ.

Ἐπὶ τέλους φθάνουν βοήθειαι ἐκ τοῦ γειτο-
νικοῦ χωρίου. Δύο τρεῖς ἀποφασιστικοὶ ἄνδρες
παρασύρουν καὶ τοὺς ἄλλους. Κατασκευάζουν
πρόχειρα φρεῖα ἀνεγείρουν τοὺς τραυματίας καὶ
τοὺς νεκρούς· μετὰ μεγάλων προφυλάξεων ἀρ-
χίζει ἡ ἀνακλήσασις τῆς ὁδοῦ καὶ ἡ σωτηρία
τῶν παθόντων.

Ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸ καινουργὸς βαγονίον,
τὸ ὑποῖον ἐκεῖτο συμπεπιεσμένον ἐπὶ βουνοῦ
ἐρειπίων, εὗρον δύο πτώματα τόσον σφιγγὰ
ἐνηγκαλισμένα, ὥστε δὲν ἤμπορέσαν ν' ἀποχω-
ρίσωναι τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο· αἱ κεφαλαὶ τῶν δύο
νέων ἐκτύπησαν συγχρόνως κατὰ τοῦ ἀντικρυ-
νοῦ φράγματός καὶ ἐθραύσθησαν ἀπέθανον ἑμοῦ,
ἀστραπιαίως, ὡς κεραυνόβλητοι.

Ὁ ταξιδιωτῆς ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἐδῶ-
λιου δὲν παρεῖχε σημεῖα ζωῆς.

Μετέφερον καὶ τοὺς τρεῖς κάτωθεν φηγοῦ τι-
νος, ὀλίγον μακρότερα ἀπὸ τὴν ὁδὸν καὶ τοὺς
ἐξήπλωσαν ἐπὶ τῆς πέριδος. Αἱ φροντίδες τῶν
ὑποίων εἶχον ἀνάγκην οἱ ζῶντες, δὲν ἐπέτρεπε
νὰ δοθῇ μεγαλειτέρα προσοχὴ εἰς τοὺς νεκρούς.
Ἐμειναν ἐκεῖ ἐφ' ὄλην τὴν ἡμέραν, ὑπὸ τὴν
σκιάν τοῦ πρασίνου φυλλώματος, ἠδελφωμένοι.
Ὁ ἥλιος ἀνυψοῦτο. Αἱ μέλισσαι ἐδόμθουν πέριξ
τῶν ἀφῶνων χειλέων τῶν νέων, ἄνωθεν δ' οἱ
σπίνοι καὶ οἱ μέροπες ἐκυνηγοῦντο μετὰ τῶν
κλάδων.

Ἄλλ' ὁ ταξιδιωτῆς εἶχε μόνον λειποθυμήσῃ.
Τὸ σῶμά του, ἂν καὶ εἶχε μελωπισθῇ, δὲν εἶχε
λάβει ὅμως καμμίαν πληγὴν θανάτιμον. Ἐν
μέσῳ τοῦ ληθάργου του, ἐξηκολούθει τὰ ὄνειρά
του, διατηρῶν ἀκόμη τὴν αἴσθησιν τῆς πραγ-
ματικότητος. Ἦκουε πέριξ αὐτοῦ ἀτελευτήτους
κραυγὰς.

Ὡμοίαζε πρὸς πένθιμον ἐμβοητήριον, μὲ κρό-
τους ἀκμονος κτυπωμένου ὑπὸ βαρυτάτης σφύ-
ρας γογγυσμοὶ καὶ βλασφημῖαι, συνοδευόμεναι
ὑπὸ βροχῆς δακρύων, ὑπὸ ὀδυρμῶν καὶ κλαυθμῶν
συμπνιγομένων. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταστροφῆς,
ἡ ὑποία κατεκάλυψε τὸ ἔδαφος διὰ συντριμ-
μάτων, τὰ πάντα εἶχον ἰδίαν φωνήν. Οἱ κατα-
θραυσθέντες τροχαὶ καὶ μοχλοὶ, αἱ θρυμματι-
σθεῖσαι δοκοὶ καὶ σκελετοὶ, τὰ σχισθέντα καὶ
αἰματόφυρα ὑφάσματα ἀνέμελλον ἄγρια ἐλε-
γεῖα. Ἄλλ' ὑπεράνω τῆς θυέλλης αὐτῆς τῶν
κρυγῶν καὶ τῶν θρήνων ἠγέρθη ἐντὸς ὀλίγου

καὶ διεχύθη ἀνὰ τὸν αἰθέρα ἡ παρήγορος ᾠδὴ
τῶν ἐναερίων χορῶν.

«Διατί θρηνεῖτε; Διατί ὀδυρεσθε καὶ βλα-
σφημεῖτε; Ἐν τῇ φύσει τίποτε δὲν χάνεται, τί-
ποτε δὲν δημιουργεῖται. Τὰ πάντα μετασχη-
ματίζονται, τὰ πάντα ἀποθνήσκουσι· διὰ ν' ἀνα-
γεννηθῶσιν. Εἴτε ὀλίγον ἀργότερα, εἴτε ὀλίγον
ἐνωρίτερα, τί σημαίνει; Τί εἶνε ἐν τῷ ἀπέριφῳ
ἢ συγκρούσει τινῶν ἀτόμων; Τί εἶνε μίξ ὥρα
θλίψεως ἐν τῇ αἰωνιότητι; Ὁ ἀνυπολόγιστος
τυφὸν τῶν ὄντων ἀνελλίσσεται εἰς χιλιάδας χι-
λιάδων πτυχῶν, οὐδέποτε δὲ σταματᾷ. Ὁ κό-
σμος εἶνε ἀναβλύζουσα πηγὴ, τῆς ὑποίας τὰ
ἀνεξάντλητα ὕδατα διαχέονται, ἀναμιγνύονται,
μερίζονται· διὰ νὰ ἐνωθῶσιν ἐκ νέου, ἐξατμίζον-
ται διὰ νὰ πυκνωθῶσιν ἀμέσως μετ' ὀλίγον καὶ
ἐπανελλῶσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ἀφετηρίαν.
Εἰς τὸν ἀέναντον τοῦτον πηγαίνουσα ἐκκαστον
μόριον τῆς ζωῆς εἶνε ἄτομον, ἔχον κατὰ τὸ
μάλλον καὶ ἥττον αὐτοσυνειδητόν, τὸ ὑποῖον
δὲν ἤμπορεῖ πρὸς νὰ ζήσῃ. Μόνον οἱ ποικίλοι
συνδυασμοὶ τῶν μορίων τούτων εἶνε ἐφήμεροι.
Σεῖς, ὦ ἀδελφοί μου, ψυχαὶ ἢ δύναμεις ἀόρα-
τοι, αἱ ὑποῖαι πληθύνετε τὸν αἰθέρα καὶ σχη-
ματίζετε τοὺς κόσμους, σεῖς εἴθε ἀθάνατοι, δὲν
ἤμπορεῖ νὰ ἐκλείψετε.

«Καὶ σύ, ἄμοιρε ταξιδιωτᾶ, εἰς τὸν ὑποῖον
ὑπεσχέθημεν ταξιδίον ἡσυχον, συγχώρησον τὴν
πλάνην μας. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους καταγίνωσκε
τὸ ἀτύχημα, τὸ ὑποῖον πλήττει ἀνθρώπους.
Τύχη δὲν ὑπάρχει· αἱ φοδερῶτεροι καταστρο-
φαί, ὥπως τὰ παραμικρότερα ἀτυχήματα, ἔχουν
τὴν αἰτίαν των. Εἴθε ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη νὰ
προβλέπῃ αὐτὰ καλλίτερον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡ-
μέραν. Μὴ ἀγανακτῆς, μὴ ἀπελπίζεσαι. Βά-
διζε διαρκῶς πρὸς τὸ καλλίτερον, παραμένων
πιστὸς εἰς τὸ καθήκόν σου.»

Εἰς τὴν σοβαρὰν ταύτην μελωδίαν ἀνταπε-
κρίθη οὐρανόθεν ἄσμα, γλυκὺ ὡς ἡ ἄρπα, τρυφε-
ρόν ὡς τὸ βιολίον, ἐπιβλητικὸν ὡς ὄργανον νεοῦ
ἔφερον ἀνατριχιάσεις, τόσον ἠδὺ καὶ παθητικὸν
ἥτο. Ἦτο ἡ διωδία δύο ἀνθρωπίνων ψυχῶν, αἱ
ὑποῖαι εἶχον λυθῆ τῶν ὕλικῶν δεσμῶν των.

«Ἐξεπληρώσαμεν τὸν γῆινον ἡμῶν προσι-
σμόν. Εὐλογητὸς ἔστω ὁ θάνατος, ὅστις μᾶς ἐ-
λύτρωσεν ἑμοῦ καὶ τοὺς δύο. Ἐδεσμευόμεθα
ἀπὸ βαρῶν μηχανισμῶν ὀργάνων, τῶν ὑποίων εἰ-
μεθα μάλλον δούλοι ἢ κύριοι· ἃς ἀνακτῆσωσι
τὴν αὐτονομίαν των, ἃς ἀποσυντεθῶσι καὶ αὐτὰ
καὶ ἃς ἀναλάβωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των! Θὰ
εἰσρεύσωσιν εἰς τὸν χεῖμαρον τῶν πραγμάτων
καὶ θὰ σηματοποιήσωσι νέους συνδυασμούς κατὰ
βούλησιν. Εἴμεθα ἐλεύθεροι. Ἦμποροῦμεν ν' ἀνυ-
ψωθῶμεν ἐν τῇ ἰσραρχίᾳ τῶν ὄντων. Ἠγαπώμεθα,
θὰ ἀγαπηθῶμεν περισσότερο, θ' ἀγαπώμεθα

πάντοτε. Ἀδιασπάστως ἠνωμένοι, θὰ βαίνωμεν
πάντοτε πρὸς τὰ ἔμπροσ, πάντοτε ὑψηλότερα,
πρὸς τὸ τέλειον καὶ ἰδεώδες, πρὸς τὸ αἰθέριον
φῶς, πρὸς τὸ καλόν, πρὸς τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν,
πρὸς τὸν Θεόν. Διαβλέπομεν ἤδη τὴν ἀρμονίαν
τῶν αἰωνίων δυνάμεων, αἱ ὑποῖαι ἀναπτύσσον-
ται ἐν τῷ ἀπέριφῳ. Χαῖρε, γῆ, χαῖρε. Ἀναπετώ-
μεν τὰς πτέρυγας πρὸς νέαν πατρίδα.

«Καὶ σύ, ἀγκνητῆ ταξιδιωτᾶ, ὅστις ἐπὶ
τινας στιγμὰς συνεταξείδευες μαζί μας, ἂν μᾶς
ἀκούσης εἰς τὸν ὕπνον σου, ὅταν θὰ ἐγερθῆς ἐν-
θυμοῦ τοὺς λόγους μας. Εἴθε τὸ τελευταῖον ἄσμα
μᾶς νὰ βουκαλίση τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς σου· διὰ
τὰς ἀνθρωπίνους θλίψεις ἐν μόνον ὑπάρχει φάρ-
μακον, ἡ ἐλπίς.»

Τὴν ἐσπέραν, ὅτε συνῆλθεν ὁ ταξιδιωτῆς,
ἀπεθάρμασεν, ὥπως καὶ τὴν προτεραίαν, τὸν
ἥλιον δύνοντα ὀπισθεν τῶν λόφων, τὰ πτηνὰ τὰ
ὅποια ἐψαλλον, ἐπανερχόμενα εἰς τὸ ἄσυλον αὐ-
τῶν μετὰ τῶν δένδρων.

Αἴρνης παρετήρησε πλησίον του τὰ πτώματα
τῶν δύο ἐραστῶν ἐπὶ φορείου. Τὰ μετέφερον
μετ' ὀλίγον θὰ μετέφερον καὶ αὐτόν. Εἰς τὸ κί-
νημά του ὄλοι οἱ παρεστῶτες ὠπισθοδρόμησαν
εἰς ἐκπλήξεως καὶ φρίκης.

Ἄλλὰ γρηναῖα χωρική, ἥτις εἶχε θάψει πολ-
λὰ ἐκ τῶν τέκνων της καὶ τῶν ἐγγονίων της,
τὸν ἐπλησίασεν, ἔγχευεν εἰς τὸ στόμα του τονω-
τικὸν ποτόν, τὸν ἐδοήθησε ν' ἀνεγερθῇ καὶ τὸν
ὠδήγησεν εἰς τὸ χωρίον. Μετὰ τινὰς δ' ἡμέρας
ἡσυχίας καὶ περιποιήσεων ἠδυνήθη νὰ ἐξακο-
λουθῆσῃ τὸ ταξιδίον του.

Σήμερον δημοσιεύει τὴν ἀφήγησιν ταύτην
διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς κάποιον τὴν ἰδέαν νὰ μελο-
ποιήσῃ αὐτήν. Ὅ,τι δὲν τολμῶμεν νὰ πιστεύ-
σωμεν ἢ νὰ εἴπωμεν, δὲν τὸ ἐκφραζομεν διὰ τῆς
μουσικῆς;

(Κατὰ τὸ γαλλικόν).

Δ. Κ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἐπάρχουσι περιστάσεις καθ' ἃς ἡ πρόπει νὰ εἶνε
τις ἐντελῶς σύμφωνος ἢ νὰ σιωπῇ. Ἡ στενὴ φιλία
ἀπαιτεῖ ἢ πλήρη ἀρμονίαν ἢ σιωπὴν.

*

Εἶνε ἐλάττωμα τῶν λεπτῶν ἀνθρώπων νὰ ζητοῦν
καὶ παρ' ἄλλων τὴν λεπτότητα τὴν ὑποίαν αὐτοὶ ἔχουν.

*

Ἡ δύναμις εἶνε κώδων ὅστις ἐμποδίζει τὸν κρούοντα
ν' ἀκούσῃ ἄλλον τινὰ ἔχον.

*

Ὁ μεγαλιέτερος ψεύστης εἶνε ὁ λέγων ἀληθείας τὰς
ὅποιας δὲν πιστεύει.

*

Ἡ δυσκολότερα πράξις τῆς ἀριθμητικῆς εἶνε ἡ ἀ-
ριθμησις τῶν ἰδίων μας σφαλμάτων.

δέχονται επισκέψεις. Ἡ μήτηρ, ἥτις ἐστράφη, ἐνόμισεν ὅτι ἤρχοντο ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος ὅπως παραλάβωσι τὴν ἐργασίαν τῆς ἐβδομάδος.

— Ὁ σύζυγός μου πρὸ ὀλίγου μετέθε εἰς τὸ κατάστημά σας, κύριε, λέγει. Ἐδῶ δὲν ἔχομεν πλέον τίποτε... Ὁ κ. Δελομπέλ τὰ παρέλαβεν ὅλα.

Ὁ εἰσελθὼν προχωρεῖ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, καθόσον δὲ πλησιάζει εἰς τὸ παράθυρον διαγράφεται εὐκρινέστερον τὸ ἀνάστημά του. Εἶνε ὑψηλὸς εὐσωμὸς νέος, ἠλιοκάης, μὲ πυκνὴν ξανθὴν γενειάδα, μὲ ἰσχυρὰν τὴν φωνὴν καὶ τραχεῖαν ὄπωσόν τὴν προφοράν.

— Αἶ, λοιπόν, κυρία Δελομπέλ, ἐρωτᾷ, δὲν μὲ ἀνεγνώρισάτε ἀκόμη;

— ὦ, ἐγὼ σας ἀνεγνώρισα ἀμέσως, κύριε Φράντζ, λέγει ἡ Ποθητὴ ἡσυχώτατα μὲ ἥθος ψυχρὸν καὶ ἐπηρμένον.

— Παναγία μου! εἶνε ὁ κ. Φράντζ!

Καὶ μετὰ σπουδῆς ἡ κυρία Δελομπέλ τρέχει εἰς τὴν λυχνίαν, τὴν ἀνάπτει, καὶ κλείει τὸ παράθυρον.

— Πῶς!... σεῖς εἴσθε, κύριε Φράντζ!... Πόσον ἡσυχὰ τὸ λέγει αὐτὸ ἡ κόρη μου!... καλὰ σας ἀνεγνώρισα ἐγώ... ὦ, τὴν παγωμένην!... Πάντοτε ἡ ἰδία θὰ εἶνε.

Ἡ ποθητὴ ἦτο τῷ ὄντι παγερά, ὠχροτάτη καὶ ἐντὸς τῶν χειρῶν τοῦ Φράντζ ἡ χεὶρ της ἀπέμενε κατάλευκος καὶ κατάψυχρος.

Ὁ Φράντζ τὴν εὐρίσκει εὐειδεστέραν, ἔτι μᾶλλον ἐκλεπτυνθείσαν. Αὐτὴ δὲ τὸν εὐρίσκει ὠραῖον ὡς πάντοτε, μὲ ποιᾶν τινὰ ἐκφρασίαν κοπώσεως καὶ λύπης εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἥτις τὸν καθιστᾷ ἀνδρικώτερον ἀφ' ὅ,τι ἦτο πρὸ τῆς ἀνωρησέως του.

Ἡ κόπωση προέρχεται ἐκ τοῦ κατεσπευσμένου ταξιδίου, ὅπερ ἐπεχείρησεν ἄμα τῆ παραλαβῆ τῆς φοβεράς ἐπιστολῆς τοῦ Σιγισμόνδου. Κεντριζόμενος ἐκ τῆς λέξεως «ἀτίμως» ἀνεχώρησεν ἀμέσως χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν ἀδειάν του, ῥισκοκινδυνεύων τὴν θέσιν του καὶ τὴν τύχην του, εἰσέρχόμενος δὲ ἐξ ἀτμοπλοίου εἰς σιδηρόδρομον δὲν ἐσταμάτησεν εἰμὴ μόνον εἰς Παρίσιους. Ταξιδεῖον τοιοῦτο προξενεῖ κόπωση, ὅταν μάλιστα ἐπείγεται τις νὰ φθάσῃ καὶ ὁ λογισμὸς ἀνήσυχος συνταράσσεται καθ' ὅλον τὸ διάστημα, διακινῶν δεκάκις τὴν ἀπόστασιν μετ' ἀμφιβολιῶν, μετὰ τρόμου, μετὰ διακρούς ἀμηχανίας.

Ἡ θλίψις του δὲ εἶνε ἐτι παλαιότερα. Χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐκείνη ἦν ἡγάπα ἠρνήθη νὰ τὸν νυμφευθῇ, ὅπως καταστή μετὰ ἐξ μῆνας σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἦσαν ἀμφοτέρω ταῦτα τραύματα ἀλλεπάλληλα φοβερά. τὸ δεύτερον δὲ ἐτι ὀδυνηρότερον τοῦ πρώτου. Εἶνε ἀληθές ὅτι πρὶν συναψῆ τὸ

συναικίσιον ἐκείνο ὁ πρεσβύτερος Ρίσερ εἶχε γράψῃ πρὸς αὐτὸν ζητῶν τὴν ἀδειάν ἵνα γείνη εὐτυχῆς διὰ φράσεων τοσοῦτον συγκινητικῶν καὶ φιλοστόργων, ὥστε ἡ ἐκ τοῦ τραύματος ὀδύνη εἶχεν ὀπωσοῦν κατευνασθῆ. Εἶτα ἐπὶ τέλους, ἡ ἀλλαγὴ τῆς χώρας, ἡ ἐργασία, αἱ μακρὰ ὁδοπορίαι κατενίκησαν τὴν λύπην του. Ἄλλο δὲν ἀπέμενε εἰς τὴν ψυχὴν του εἰμὴ μελαγχολία τις, ἐκτὸς ἐὰν τὸ μίσος καὶ ἡ ὀργὴ ἦν αἰσθάνεται νῦν κατὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἀτιμαζούσης τὸν ἀδελφόν του δὲν εἶνε καὶ αὐτὰ λείψανα τοῦ πρώην ἐρωτός του.

Ἄλλ' ὅχι! Ὁ Φράντζ Ρίσερ σκέπτεται μόνον πῶς νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ρίσερ. Δὲν ἐρχεται ὡς ἐραστής ἀλλ' ὡς τιμωρὸς καὶ ἡ Σιδωνία πρέπει νὰ φοβῆται.

Εὐθύς, ἄμα ὡς κατῆλθεν ἐκ τοῦ βαγονίου ὁ τιμωρὸς ἐπορεύθη εἰς τὸ ἐργαστάσιον ἐλπίζων εἰς τὸ αἰφνίδιον, προσδοκῶν ἵνα ἐκ τοῦ ἀπροόπτου τῆς ἀφίξεώς του ἀποκαλυφθῶσιν αὐτῷ τὰ συμβαινόντα διὰ τοῦ πρώτου βλέμματός.

Δυστυχῶς οὐδὲν εὖρεν αὐτόθι.

Τὰ παράθυρα τῆς εἰς τὸ βᾶθος τοῦ κήπου οἰκίας ἦσαν κεκλεισμένα πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν.

Ὁ μαρμαρᾶ Ἀχιλλεὺς ἐπληροφόρησεν αὐτὸν ὅτι αἱ κυρίαὶ κατόικουν ἐκάστη εἰς τὴν ἰδικιτέραν τῆς ἐξοχικῆν ἐπαυλιν, ὅπου οἱ δύο συνέταίροι μετέβαινον πρὸς συνάντησιν των καθ' ἐσπέραν.

Ὁ Φρομὼν εἶχεν ἐξέλθει ἐνωρίτατα ἐκ τοῦ ἐργαστασίου, ὁ δὲ Ρίσερ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀπέλθει.

Ὁ Φράντζ ἀπεφάσισε νὰ ἠμιλήσῃ πρὸς τὸν γηραιὸν Σιγισμόνδον. Ἄλλ' ἦτο Σάββατον καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς πληρωμῆς, ἐδέησε δὲ ν' ἀναμείνῃ ἕως ὅτου ἡ μακρὰ σειρὰ τῶν ἐργατῶν, ἥτις ἀρχίζουσα ἐκ τοῦ φυλακείου τοῦ Ἀχιλλεὺς ἔφθανε μέχρι τῆς θυρίδος τοῦ ταμείου, ἤθελε βαθυμυθὸν ἐξαντληθῆ.

Καίπερ ἀνυπομονῶν καὶ μελαγχολικὸς ἐν τούτοις ὁ ἀγαθὸς νέος, ὅστις ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἶχεν ἀνατραφῆ μὲ τὸν βίον τῶν ἐν Παρίσι εἰς ἐργατῶν, ἠσθάνετο εὐχαρίστησιν διότι εὐρίσκετο πάλιν ἐν τῷ μίση τῆς τύχης ἐκείνης καὶ τῶν ἠθῶν τῶν τόσον ἐξαιρετικῶν. Ἐφ' ὅλων τῶν μορφῶν, χρηστῶν ἢ φαύλων ἀπετυποῦτο ἡ εὐκαρίσκεια ἐπὶ τῆ λήξει τῆς ἐβδομάδος. Προδήλως ἡ Κυριακὴ δὲ αὐτοῦς ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ὥρας τῆς ἐσπέρας τοῦ Σαββάτου, ἐμπροσθεν τῆς μικρᾶς λυχνίας τοῦ ταμείου.

Πρέπει νὰ ζήσῃ τις μετὰ τὸ ἐμπορικοῦ κόσμου διὰ νὰ ἐνοήσῃ ὅλον τὸ θέλημα τῆς ἡμερησίου ἐκείνης ἀναπύσεως καὶ ὅλην τῆς τῆν ἐπιστημότητα. Πολλοὶ τῶν ἀτυχῶν, δεσμιῶν οἰονεῖ εἰς νοσηρὰν κοπιώδη ἐργασίαν, ἀναμείνουσι τὴν εὐλογητὴν Κυριακὴν ὡς πνοὴν ἀέρος καθαροῦ, ἀναγκαίου διὰ τὴν ὑγίαν αὐ-

τῶν καὶ τὴν ζώην. Διὰ τοῦτο ἐπικρατεῖ παρ' αὐτοῖς ἀγαλλίασις, ἀνάγκη θερμῶδους εὐθυμίας. Ἡ ἐκ τῆς ἐβδομαδικῆς ἐργασίας κατὰ θλίψις νομίζει τις ὅτι διαλύεται ταυτοχρόνως μετὰ τοῦ ἀτμοῦ τῶν μηχανῶν, ὅστις ἐκφεύγει συρίζων καὶ καπνίζων.

Πάντες οἱ ἐργαταὶ ἀπεμακρύνοντο ἐκ τοῦ δικτυωτοῦ γραφείου, ἀριθμοῦντες τὰ στιλπνὰ νομισμάτα ἐπὶ τῶν μελανῶν χειρῶν των. Ἡκούοντο λόγοι ἀπογοητεύσεως, ψιθυροὶ, ἀπαιτήσεις, λογαριασμοὶ διὰ καθυστέρησιν ὥρων, ἐκπτώσεις προκαταβολῶν, ἐνῶ δὲ ἀντήχει τὸ κροτάλισμα τῶν μετρουμένων χαλκίνων νομισμάτων ἠκούετο ἐν ταύτῃ ἡ φωνὴ τοῦ Σιγισμόνδου γαληνίου καὶ ἀνηλεοῦς ὑπερασπιζόντος μέχρι θρηωδίας τὰ συμφέροντα τῶν προϊσταμένων του.

Ὁ Φράντζ ἐγίνωσκεν ὅλα τὰ δράματὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ, τοὺς προσπειρημένους λόγους καὶ τοὺς ἀλήθειαι. Ἐγίνωσκεν ὅτι οἱ μὲν ἐζήτουν χρήματα χάριν τῆς οἰκογενείας των, ὅπως πληρώσωσι τὸν ἀρτοποιόν, τὸν φαρμακοποιόν, τὰ διδάκτρα, οἱ δὲ ἐζήτουν διὰ τὸ καπνηλεῖον καὶ διὰ χείρωνα ἔτι ἐλαττώματα. Ἐγίνωσκε τί ἀνέμενον αἱ θλιβεραὶ καὶ κεκυρωμένα σκιαὶ αἱ περιπολοῦσαι πρὸ τοῦ πυλῶνος τοῦ ἐργαστασίου καὶ ῥίπτουσαι μακρὰ βλέμματα μέχρι τοῦ βᾶθους τῆς αὐλῆς, ἐγίνωσκεν ὅτι ἔμενον αὐτόθι ἰλλογῶσαι κατέρχ τινὰ ἢ σύζυγον ὅπως ὀδηγήσωσιν αὐτὸν ἐν τῷ ἄμα εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ λόγων ἐπιπληκτικῶν καὶ παραπειστικῶν.

Καὶ τὰ ταλαίπωρα γυμνόποδα παιδιὰ, τὰ νήπια τὰ περιεκαλυμμένα διὰ παλαιῶν περιωμιῶν, τὰς ῥυπαράς γυναικας, ὧν ἡ διακρούσεσσι μορφή εἶνε πελιδνὴ ὡς τὸ πικνίον τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν κεκυρωθλοῦ. . . . Καὶ τὸ ἐλαττωμα τὸ ἐνεδρεῦον καὶ περιπλανώμενον περὶ τὴν μισθοδοσίαν, τὰς τρώγλας τὰς φωτιζομένης εἰς τὸ βᾶθος ζοφερῶν δρομίσκιων, τὰς θάλας ὕαλους τῶν παραθύρων τῶν καπνηλεῶν, ἐνθα τὰ δηλητήρια τοῦ οἰνοπνεύματος ἐπιδεικνύουσι τ' ἀπατηλὰ των χρώματα. . . . Ὁ Φράντζ ἐγίνωσκε πάσας τὰς ἀθλιότητας ταύτας, ἀλλ' οὐδέποτε ἐφάνησεν αὐτῷ τόσον πένθιμος, τόσον ἀλγεινὸς, ὅσον κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

Μετὰ τὸ πέραν τῆς πληρωμῆς ὁ Σιγισμόνδος ἐξῆλθε τοῦ γραφείου του.

Οἱ δύο φίλοι ἀνεγνώρισθησαν καὶ περιεπύχθησαν ἀλλήλους. Ἐν τῇ σιγῇ δὲ τοῦ ἐργαστασίου ἀργούντος ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας καὶ ἀφώνου, καθύτι πάντα τὰ κτίρια αὐτοῦ ἦσαν κενὰ, ὁ ταμίας ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν Φράντζ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων. Διηγῆθη αὐτῷ τὴν διαγωγὴν τῆς Σιδωνίας, τὰς παρακλώτους δαπάνας, τὴν διὰ παντός καταστραφείσαν οἰκογενειακὴν τιμὴν. Ἡ οἰκογενεῖα Ρίσερ εἶχεν

ἀγοράσει μίαν ἐξοχικὴν ἐπαυλιν εἰς Ἀνιέρην, ἀνήκουσαν ἄλλοτε εἰς τινὰ ἡθοποιόν, ἐγκατεστάθησιν δ' ἐκεῖ πολυτελῶς. Εἶχον ἵππους, ἀμάξας, πολυτέλειαν εἰς ὅλα. διῆγον ἐν γένει βίον δακνηρότατον. Ἐνίπνευεν ἰδίως ἀνησυχίαν εἰς τὸν Σιγισμόνδον ἡ συστολὴ τοῦ Φρομῶν, ὅστις ἀπὸ τινος δὲν ἐλάμβανε πασῶς χρήματα ἐκ τοῦ ταμείου, ἐνῶ ἐν τοσοῦτῳ ἡ Σιδωνία ἐδαπάνα πλέον ἢ ποτέ.

— Δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην! . . . ἔλεγε μὲ τὴν βαρεῖαν προφοράν του ὁ ἀτυχῆς ταμίας σείων τὴν κεφαλὴν, δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην.

Ταπεινῶν δ' ἐτι μᾶλλον τὴν φωνὴν προσέθετεν:

— Ἄλλ' ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός σου, ἀγαπητέ μου Φράντζ, ὁ ἀδελφός σου! . . .

Ποῖος θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴν διαγωγὴν του; Περιπατεῖ μὲ ὅλα αὐτὰ μὲ τὰ μάτια ὑψηλά, μὲ τὰ χεῖρα εἰς ταῖς τσέπαις, καὶ μὲ τὸν νοῦν προσηλωμένον εἰς τὴν περιφημον ἰδέαν τῆς ἐφευρέσεώς του, ἡ ὅποια δυστυχῶς δὲν πραγματοποιεῖται γρήγορα. . . . Θέλει νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν γνώμην μου; Ἡ εἶνε ἀρχαῖος ἢ εἶνε βλαξ!

Καὶ ἐνῶ συνωμίλουν περιεπάτων κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἐντὸς τοῦ κηπαρίου, στικματώντες ἐνίοτε, ἐπειτα δὲ ἐπανακαμβάνοντες τὸ βᾶδισμά των. Ὁ Φράντζ ἐνόμιζεν ὅτι διατέλει ὑπὸ τὸ κράτος δυσκρέστου ὀνείρου.

Ἡ ταχύτης τοῦ ταξιδίου, ἡ ἀπότομος μεταβολὴ τοῦ τόπου καὶ τοῦ κλίματος, ἡ περίσσεια τῶν λόγων τοῦ Σιγισμόνδου, ὅστις ἐλάλει ἀδικόπως, ἡ νέα ἰδέα ἣν ὤφειλε νὰ σχηματίσῃ περὶ τοῦ Ρίσερ καὶ τῆς Σιδωνίας ἐκείνης ἦν τόσον πολὺ εἶχεν ἀγαπήσει, πάντα ταῦτα τὸν ἐξάλιζον, τὸν καθιστῶν σχεδὸν παράφρονα.

Ἦτο ἀργὰ ἤδη ἡ νύξ ἐπῆρχετο. Ὁ Σιγισμόνδος προέτεινε αὐτῷ νὰ τὸν φιλοξενήσῃ εἰς Μοντρούζ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπεποιήθη προσκαλιζόμενος τὴν κόπωση, ἀπομείνας δὲ μόνος ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ἐλίου κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν ἀμφίβολον καὶ μελαγχολικὴν τῆς θνησκούσης ἡμέρας, ἔποτε ἀκόμη δὲν εἶχε ἀναρτῆ τὸ φωταίριον, ἐπορεύθη μηχανικῶς πρὸς τὴν παλαιάν του κατοικίαν τῆς ἡδοῦ Μπράκ.

Παρὰ τὴν εἴσοδον ἐκρέματο ἐπιγραφὴ λέγουσα: *Ἐροικιάζεται ἐν δωματίου δι' ἀγαθῶν.*

Ἦτο ἀκριβῶς ὁ θαλαμὸς ἐνθα ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐξῆσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀνεγνώρισε τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τὸν προσηλωμένον εἰς τὸν τοῖχον διὰ τεσσαρῶν καρφίδων, τὸ παράθυρον τοῦ μεσαναβάθρου καὶ τὴν μικρὰν πλάκα τῶν κυριῶν Δελομπέλ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: *Ἡτηρὴ καὶ ἔντομα διὰ στολισμὸν τοῦ σερμοῦ.*

Ἡ θύρα τῶν ἦτο ἠμικλειστὸς ἤρκεσε λοιπὸν νὰ τὴν ὤθῃσῃ ὅπως εἰσέλθῃ.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΙ Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Περὶ τὸ ἐν τέταρτον ὥρας ἀπὸ τῆς νέας γε-
φύρας τοῦ λιμένος, ἧτις συνδέει τὸ Πέραν πρὸς
τὴν Σταμπούλ, ἐντὸς δὲ τῆς περιχώρου τοῦ
Σεραγίου ἱδρύεται τὸ συμπλέγμα τῶν οἰκοδομῶν
ἧς ἡ Α. Μ. ὁ σουλτάνος εὐηρεστήθη ν' ἀφιερ-
ώσῃ εἰς τὴν μελέτην τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τὴν
δικαφύλαξιν καὶ ἐκθεσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀν-
τικειμένων ἅτινα ἔχουσιν εὑρεθῆ ἐν ὅλαις ταῖς
χώραις τῆς αὐτοκρατορίας. Αἱ συλλογαὶ αὗται
ἀπεκτιθήσαν μὲν σχετικῶς ἐν νεωτάτοις χρόνοις,
ἀλλ' οὐχ' ἦττον ὅμως ἔχουσιν ὑπὸ ἀρχαιολο-
γικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐποψιν σημασίαν με-
γίστην. Τὸ κατ' ἀρχὰς αἱ ἀρχαιότητες ἦσαν
κατατεθειμέναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Εὐ-
ρήνης, ἧτις φιλοδομήθη ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἰσαύ-
ρου, ἀλλὰ περὶ τὸ 1877 μετακομίσθησαν εἰς τὸ
σημερινὸν αὐτῶν κατάλυμα ἐν τῷ Ἰσινλίχ-
σικιφ. Προέστησαν δὲ αὐτῶν διάφοροι διευθυ-
νταί, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων, καίπερ κεκτημένοι
ἐπιφανῆ δεξιότητα, οὐδὲν ἐνήργησαν πρὸς ἐπι-
στημονικὴν ταξινόμησιν καὶ διευθέτησιν τῶν
ἀντικειμένων. Πρὸ τοῦ διορισμοῦ τοῦ σημερινοῦ
διευθυντοῦ Χαμηδῆ βέη οἱ γνωστότατοι τῶν ἐφό-
ρων τούτων εἶνε ὁ Οὐγγρος Dethier καὶ ὁ Ἰρλαν-
δὸς Gould. Τὰ δὲ κτίρια εἶνε τρία τὸν ἀριθμὸν,
ἦτοι ἡ σχολὴ τῶν καλῶν τεχνῶν, τὸ κύριον
οἰκοδομημα τοῦ μουσείου καὶ ἡ νέα στοὰ ἧτις
φιλοδομήθη πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν μεγαλοπρεπῶν
σαρκοφάγων τῶν ὑπὸ τοῦ Χαμηδῆ βέη ἀνακα-
λυφθέντων ἐν Σιδῶνι. Ἡ δὲ σχολὴ ἱδρύθη ὑπὸ
τοῦ Χαμηδῆ τῷ 1883, καὶ πρὸς χρῆσιν αὐτῆς
ἀνηγέρθη ἴδιον κτίριον πλησίον τοῦ αὐτοκρατο-
ρικοῦ μουσείου. Ἡ σχολὴ αὕτη διακρίνεται εἰς
τέσσαρα τμήματα, τὸ τῆς γραφικῆς, τὸ τῆς
γλυπτικῆς, τὸ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τὸ τῆς
χαρτακτικῆς. Τὸ δὲ παρελθὸν ἔτος ἐνέργειαι ἐγέν-
οντο ὅπως μετακληθῆ ἐκ Παρισίων χαρτακτικῆς
μέλλων νάναλαβῆ τὴν διδασκαλίαν τῆς χα-
ρτακτικῆς. Ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῶν μαθημάτων
εἶνε ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Ὄσγαν ἐφέντην ὅστις
εἶνε ὁ ἴδιος διακεκριμένος γλύπτης καὶ διδάσκει
τὴν γλυπτικὴν ἐν τῇ σχολῇ. Καθηγητῆς δὲ
τῆς ἀρχιτεκτονικῆς εἶνε ὁ κ. Vallauri, ἀνήκων
πρῶτον εἰς τὴν ἐν Παρισίους σχολὴν τῶν καλῶν
τεχνῶν. Ἡ δὲ γραφικὴ καὶ ἰχθυογραφία διδά-
σκονται ὑπὸ τῶν κ. Vrania καὶ Valery,
ὧν ἐκεῖνος μὲν ἐπιποῦδαθεν ἐν Μονάχῳ, οὗτος
δ' ἐν Ρώμῃ. Ἐπιστημονικὴ ἀνατομία διδάσκει-
ται ὑπὸ τοῦ Ραρνή ἐφέντη, ὁ δὲ Τεφικ ἐφέντης
καὶ ὁ Μαργκοσιάν ἐφέντης διδάσκουσι μαθημα-
τικὴν σχεδιογραφίαν. Πᾶς δὲ μαθητῆς τῆς σχο-

λῆς ὑποχρεοῦται ν' ἀκροῦται τῶν μαθημάτων
ἱστορίας καὶ αἰσθητικῆς τῶν διδασκομένων ὑπὸ
τοῦ Ἀριστοκλέους ἐφέντη. Βιβλιοθηκῆριος δὲ
τῆς σχολῆς εἶνε ὁ Ἡρακλῆς ἐφέντης, εἰς οὗ τὴν
φροντίδα εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ φύλαξις τῶν ἐκ-
μαγειῶν, προτύπων, διαγραμμάτων κτλ. Ἡ
διάρκεια τῶν σπουδῶν εἶνε πενταετής δι' ἕκαστον
τμήμα. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ πέμπτου ἔτους
τὰ ἔργα ἐκάστου μαθητοῦ ἐκτιθενται ἐν ταῖς
στοαῖς, εἰς ἧς εἶνε προσιτὴ δωρεὰν ἡ εἰσοδος εἰς
τὸ κοινόν. Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ πέμπτου ἔτους
διαγωνίζονται πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ τῇ ὑποτροφίᾳ
πρὸς ἀποστολὴν εἰς Παρισίους, ἧτις εἶνε διετής
καὶ ἡς τὴν δαπάνην ἀναλαμβάνει ἡ ὀθωμανικὴ
κυβέρνησις. Κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος, τὸ πέμπτον
ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς, μόνον δύο μα-
θηταὶ τῆς ζωγραφικῆς θά μεταβῶσιν εἰς Πα-
ρισίους πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν των,
μὴ ὑπαρχόντων πεμπτοετῶν μαθητῶν ἐκ τῶν
ἄλλων τμημάτων. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν νῦν ἐγ-
γεγραμμένων μαθητῶν ἀνέρχεται εἰς πλείονας
τῶν ἑκατὸν τριακοντα, αἱ δ' αἰτήσεις πρὸς ἐγ-
γραφήν εἶνε οὕτω πολλαί, ὥστε εἶνε ἤδη ὑπο-
βιβλημένον εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον δια-
γραμμὰ πρὸς εὐρυσιν τῆς σχολῆς.

Τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον ἐγένετο ἡ πρώτη
δημοσιὰ ἐκθεσῆς τῶν ἔργων τῶν πεμπτοετῶν
μαθητῶν, οἱ δ' ἐπισκέπται πασῶν τῶν ἐθνοτή-
των ὑπῆρξαν πάμπολλοι. Ἄγγλοι καὶ ἄλλοι
ἐμπειροτέχναι ἐκ τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης
ἀπεφάνθησαν περὶ τῆς ἀγαθῆς ποιότητος τῶν
ἔργων, καὶ ἐξέφρασαν ἀπροκαλύπτους ἐπαινούς
περὶ τῆς διδασκατικῆς ικανότητος ἣν ἐπέδειξαν
καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι. Δύο ζωγραφίαι τοῦ
ἐσωτερικοῦ τοῦ τζαμιῦ τῆς Βαλιδὲ σουλτάνας
ἦσαν ἐξαιρετικῶς καλαὶ καὶ ἡ ἀναπαράστασις τῶν
θαυμασιῶν πλινθοκτιστῶν αὐτοῦ τοίχων ἐδει-
ξεν ὅτι ὁ Χαμηδῆ βέης κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ
μέρος τῆς ἰδίας αὐτοῦ δεξιότητος εἰς τοὺς νεω-
τέρους αὐτοῦ ἐν τῇ γραφικῇ συναδέλφους. Τὰ
δ' ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια ἐκρίθησαν δεικνύοντα
ικανότητα ἀξίαν λόγου, ἦσαν δὲ τοσοῦτα μαλ-
λον ἄξια παρατηρήσεως καθ' ὅσον ἦσαν ἔργα
μαθητῶν δευτεροετῶν καὶ τριτοετῶν. Εἶνε δὲ γε-
γονός, ἀξιοπαρακτῆρητον, ὅτι καθ' ὅσον δυνάμεθα
νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σταμπούλ οἱ
ἐπιτηδειότατοι πρὸς σπουδὴν τῶν καλῶν τεχνῶν
μαθηταὶ εἶνε Τούρκοι καὶ Ἀρμένιοι.

Ὀλίγον δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς σχολῆς κεῖται
τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον. Ἐν τῇ εὐρείᾳ στοᾷ
τῇ διανοιγόμενῃ κατὰ τὴν πρόσψιν εὐρίσκομεν
μικτὴν συλλογὴν ἀρχαιοτήτων καὶ πολλὰ κι-
θώτια στηλῶν καὶ ἄλλων ἀντικειμένων οὕπω
ἀνεωγμένα. Προτομικὴ ἐκ Παλμύρας, αἱ πλεῖστα
ἀνεπίγραφτοι, ἑλληνικαὶ στῆλαι, τεμάχια γλυ-
πτικῶν ἔργων καὶ κολοσσαῖον λίθινον ἀγάλμα

τοῦ θεοῦ Βέε εὐρήνται ἐναποτεθειμένα πλησίον
ἀλλήλων. Ἐν δὲ τῷ κυρίῳ κτιρίῳ αὐτὸς ὁ Χαμηδῆ
βέης ἐξακολουθεῖ νὰ ταξινομῆ καὶ διευθετῆ τ'
ἀντικείμενα ἅτινα εἶνε περισυνειλεγμένα ἀπὸ
ἑτῶν, καὶ ἀγωνίζεται νῦν νὰ τοποθετῆ ἕκαστον
νέον πρόσκτημα εἰς τὸ προσῆκον τμήμα αἴμα
τῇ ἀφίξει αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο δὲν εἶνε
εὐχερές, καθότι ὁ μὲν χώρος εἶνε περιορισμένος,
δὲν ὑπάρχουσι δὲ πάντοτε ἑτοιμοὶ πόροι πρὸς
ἀπότισιν τῶν δαπανῶν ἧς ἐπιφέρει ἡ μετακι-
νησις καὶ τοποθέτησις βαρέων λίθινων ἀντικει-
μένων. Αἱ ἀσσυριακαὶ, αἰγυπτιακαὶ καὶ αἱ τοῦ
Σιλιέμαν συλλογαὶ κατέχουσι τὰς εἰς ἀριστερῶν
αἰθούσας, αἱ δὲ κυπριακαὶ, ἑλληνικαὶ καὶ ῥω-
μαϊκῆ ἀρχαιότητες εἶνε καλῶς ταξινομημέναι
ἐκ δεξιῶν. Ὅλον δὲ τὸ μέσον τοῦ οἰκοδομημα-
τος κατέχεται ὑπὸ τῶν ὠραιοτάτων ἀντικειμέ-
νων τῶν συλλογῶν, οἷον ἑλληνικῶν σαρκοφάγων,
καταγράφων λαχνάκων ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἀγάλμα-
των κτλ. Ἐν δὲ τοῖς πικμεγίστοις θολωτοῖς
ὑπογείοις κατακείνται πολλαὶ νεωστὶ εὐρημέναι
ἑλληνικαὶ καὶ ἄλλαι ἀρχαιότητες προσωρισμέναι
εἰς ἐπισκευὴν καὶ ἀναβίβασιν εἰς τοὺς ἀνω χώ-
ρους. Καὶ κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ἰσόγειον περὶ τοῦ
μουσείου εἶνε κατεσπαρμένα τῆδε κακίαις μέρη
ἀγάλματων, ἑλληνικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν βωμοί, ἑλ-
ληνικαὶ στῆλαι καὶ κιθώτια ἀρχαιοτήτων νεω-
στὶ ἀφιχθειῶν ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀπὸ τῶν
νήσων. Εἶνε δὲ ἀνοικτὸν τὸ μουσεῖον καθ' ἕκα-
στην πλὴν τῆς Παρασκευῆς· τὸ δὲ τμήμα τῆς
εἰσοδοῦ διὰ τοὺς ξένους ἀνέρχεται εἰς πέντε
γρόσια, καὶ εὐρίσκονται πάντοτε ὑπαλλήλοι τοῦ
μουσείου πρόθυμοι νὰ παράσχουσιν εἰς τὸν ἐπι-
σκεπτήν πασαν δυνατὴν πληροφορίαν.

Ἀκριβῶς δὲ ἀπέκνεντι τοῦ μουσείου ἱδρύται
ἡ στοὰ ἡ οἰκοδομηθεῖσα εἰδικῶς πρὸς ἐναπόθε-
σιν τῶν ἐβδομήκοντα μεγαλοπρεπῶν σαρκοφά-
γων, οὓς ἐξέσκαψεν ὁ Χαμηδῆ βέης ἐν Σιδῶνι.
Ἐπὸθεν μετακόμισεν αὐτοὺς εἰς Κωνσταντινουπό-
λιν. Ἡ ἰσόγειος αὐτῆς εἶνε ἰκανῶς μεγάλη, ὥστε
νὰ χωρῆ πάντα ταῦτα, ὅταν δὲ τοποθετηθῶσιν
εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν, θά ὑπαρξῆ εὐρύς χώρος,
ὅπως οἱ ἐπισκεπτόμενοι χάριν μελέτης τὴν στοᾶν
δύνανται νὰ ἐξετάζωσι πασὰς τὰς προσόψεις
ἐκάστου σαρκοφάγου. Τὸ δὲ ἄνω πάτωμα τοῦ
οἰκοδομηματος θά χρησιμεύσῃ πρὸς ἐνοίκησιν
τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ μου-
σείου. Ἡ στοὰ αὕτη ἱδρύται ἐπὶ μετρίου ὑψώ-
ματος, καὶ θά φέρῃ εἰς αὐτὴν κλιμακὴ μαρμα-
ρίνη· ἔχει δὲ πλάτος ἐξήκοντα πέντε περίπου μέ-
τρων, καὶ ὑπελογίσθη ὅτι ἡ δαπάνη πρὸς κατα-
σκευὴν αὐτῆς θέλει ἀνέλθει περίπου εἰς 200.000
φραγκῶν. Οἱ σιδώνιοι σαρκοφάγοι ἔχουσιν ἤδη
εἰσαχθῆ εἰς τὸ οἰκοδομημα, καὶ ἠλπίζετο, ὅτι ἡ
λιθοδομικὴ ἐργασία ἐμελλε νὰ εἶνε ἀποπερα-
τωμένη πρὸ τινῶν ἡδῆ μηνῶν, ἀλλὰ βροχὴ καὶ

χιόνες ἀνέστειλιν τὰ ἔργα οὕτως, ὥστε ἦτο ἀρ-
φιβολον ἂν τὸ σπουδαῖον τοῦτο τμήμα τοῦ μου-
σείου ἠδύνετο ν' ἀνοιχθῆ πρὸ τοῦ θέρους. Ἡ
ὅλη ἐργασία τῆς οἰκοδομῆς ἐπεβλέπετο ὑπ' αὐ-
τοῦ τοῦ Χαμηδῆ βέη, πάντα δὲ τὰ καθ' ἕκαστα
ὑπ' αὐτοῦ ἐπεξεργάσθησαν. Ἡ δὲ μεταφορὰ
τῶν σαρκοφάγων συνετελέσθη μόλις ἐπ' ἐσχά-
των, ὑπάρχουσα δυσχερεστάτη, τῶν ἐργατῶν μὴ
ποιουμένων χρῆσιν ὑδραυλικῶν μηχανημάτων,
ἀλλὰ τὰ πάντα ποιούντων διὰ μόνης τῆς ἰδίας
δυνάμεως. Ἡ δ' εὐθύνη τῶν πάντων βαρύνει δύο
ὄμους, τοὺς τοῦ Χαμηδῆ βέη, ἀπὸ τῆς ἐπιχώ-
σεως ἀμμόδους τρίβου πρὸς ἐκκύλισιν τῶν σαρ-
κοφάγων ἐπ' αὐτῆς μέχρι τῆς ἐρμηνεῖας ἑλλη-
νικῆς τινος ἐπιγραφῆς.

Ἐξ ὧν εἶδομεν ἐκ τούτων τῶν σαρκοφάγων
καὶ τῶν φωτογραφιῶν αὐτῶν φαίνεται, ὅτι ἡ
περὶ τῶν ἐπιφανῶν τούτων τεχνουργημάτων πα-
ρασκευαζομένη συγγραφή τοῦ Χαμηδῆ βέη θέλει
ὑπάρξει ἀξιωμακρῶν ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ
ἐρευνῇ. Ὁ κ. Ρενάν ἐδίδασκεν ἤδη τὸν κόσμον
τῶν λογίων διὰ δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀρ-
χαιολογικῇ ἐπιθεωρήσει τῶν Παρισίων περὶ τῆς
μεγάλης σημασίας ἣν ἔχει ἡ ἀνακάλυψις τοῦ
σαρκοφάγου τοῦ Ταβινθ, τοῦ πατρὸς Ἐσμουνα-
ζάρ τοῦ βασιλέως τῆς Σιδῶνος. Εἶνε δὲ βέβαιον,
ὅτι ὁ λεγόμενος σαρκοφάγος Ἀλεξάνδρου τοῦ
μεγάλου θά θεωρηθῆ ἔχων ἴσην, εἰ μὴ καὶ μεί-
ζονα σπουδαιότητα. Ὁ Χαμηδῆ βέης παρεσκευά-
σε φωτογραφίαις τῶν σαρκοφάγων, καὶ οἱ ἐντυ-
ποι πίνακες ἐτοιμάζονται μεθ' ὅλης τῆς σπουδῆς
ἣν ἐπιτρέπει τὸ δυσχερές τοῦ ἔργου. Τὰ δια-
γράμματα τὰ περιστανοντα τὰς θέσεις ἐν αἷς
οἱ σαρκοφάγοι εὐρέθησαν ἐν Σιδῶνι ἐξετελέσθη-
σαν μετὰ ἐπιμελείας, ἰκανὰ δὲ κεφαλαια τῆς
ἱστορίας τῆς εὐρέσεως εἶνε ἤδη γεγραμμένα.
Πανομοιούτυπα τῶν καταγράφων λαχνάκων θά
παρατεθῶσιν ἐγγραμματα, οὐδὲ ἀποφεύγεται κόπος
τις πρὸς ἀναπαράστασιν τῆς μεγάλης ἱστορίας
μεγάλης ἀνακαλύψεως. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι τὸ
πρῶτον μέρος τοῦ ἔργου θά δημοσιευθῆ ταχέως.
Ἄλλ' ὡς εἰκὸς εἶνε ἀναπόφευκτοι ἀναβολαὶ ἀπρό-
οπτοι ἐν τῇ ἐκδόσει τοιοῦτου βιβλίου. Πλὴν τοῦ
χρόνου, ὃν ὁ Χαμηδῆ βέης ἀναγκάζεται ν' ἀφιερ-
ρῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς καλλιτεχνικῆς του
σχολῆς, εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τῆς οἰκοδομήσεως
τῆς νέας του στοᾶς καὶ εἰς παροχὴν πληροφο-
ριῶν πρὸς ἐπισκέπτας εἰς αὐτὸν προσερχομένους,
εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ θυσιάζῃ ἰκανὰς ὥρας καθ'
ἐβδομάδα εἰς τὴν τέλει τῶν καθηκόντων αὐ-
τοῦ ὡς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ δημοσίου χρέους.
Τὰς δὲ ὀλίγας ὥρας σχολῆς, αἰτινες περισσεύου-
σιν εἰς αὐτὸν, διαθῆται ζωγραφίζων καὶ διατρέβων
περὶ τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ἀρχαιολογίας,
ὧν εἰδικωτέρων γνώσιν ἀπαιτεῖ ἡ διοίκησις τοῦ
μουσείου του. Τὰς δὲ ζωγραφίας αὐτοῦ γνωρι-

ζουσι καλῶς καλλιτέχναι ἐπισκεφθέντες τὴν Κωνσταντινούπολιν, γενικῆς δ' ἐκτιμήσεως τυγχάνει ἡ δεξιότης καὶ ἀκρίβεια αὐτοῦ περὶ τὴν παραστάσιν ἀντικειμένων μωαμεθανικῶν. Ἐζησε δὲ σπουδάζων ἐπὶ ἐνδεκαετίαν ὅλην ἐν Παρισίοις, ὅπου ἔκαμε τὴν γνωριμίαν τῶν μάλιστα διακεκριμένων συγχρόνων λογίων. Ἡ δὲ γενικὴ γνώσις τῆς τέχνης καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων ἦν ἀπέκτησεν ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρξεν ἡ κυριωτάτη αἰτία τῆς ἐπιφανοῦς αὐτοῦ ἐπιτυχίας ἐν τῇ δημιουργικῇ σχολῇ τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ταῦτα ἐν ἀγωνίᾳ πρὸς ἀντιπολίτευσιν πικροτάτην. Ὅταν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι ἐν τῷ ἐνδεκαετίᾳ κατῴρθωσε κατὰ μέγα μέρος τὴν ὑπερικήσθη τὰς ἐπικρατούσας προλήψεις κατὰ τῆς προσωπογραφίας καὶ γλυπτικῆς ἀναπαράστασεως τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς καὶ ὅτι διὰ μέσων λίαν περιορισμένων καὶ ἀπὸ μικροτάτων παρ' οἰουδ' ἴποτε ἐλπίδων ἐπέτυχε κατὰ τὰ τελευταία πέντε ἔτη τὴν ἰδρύσασθαι μὲν καλλιτεχνικὴν σχολὴν, ἐν ἣ ἔργάζονται πλείονες τῶν ἑκατῶν τριάκοντα σπουδαστῶν, ἢ ἀποκτήσῃ δὲ τοὺς σπουδαιωτάτους σαρκοφάγους τῆς Σιδῶνος, τὴν μεταφέρει αὐτοὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν ἰδρύσῃ πρὸς ἐναπόθεσιν αὐτῶν ἰδίαν στοάν, πάντα ταῦτα φαίνονται ἀπίστευτα, καὶ ὅμως εἶνε ἀληθῆ. Ὁ Χαμδῆ βέης ἀπέκτησε τὸ πρῶτον φήμην ὡς καλλιτέχνης. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἐδὲμ πιασῆς, πρῶτον μέγας βεζύρης καὶ πρεσβυτέρης τῆς Τουρκίας ἐν Βιέννῃ, ἐστειλεν αὐτὸν πρὸς σπουδὴν τῆς νομικῆς εἰς Παρισίους, ὅπου ὑπέστη μετ' ἐπιτυχίας τὰς οἰκείας ἐξετάσεις, ἀλλ' ἡ φήμη αὐτοῦ ὡς ζωγράφου ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ ὅπως γείνη γνωστὸς εἰς τὸν σουλτάνον καὶ ἦτις προεκάλεσε τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς διευθυντοῦ τοῦ μουσείου τῷ 1877. Ὅτι δὲ ἡ ἐκλογή αὐτῆ ὑπῆρξεν ἀρίστη μαρτυρεῖ αὐτῆ ἡ ἐργασία τοῦ Χαμδῆ βέη, εἶνε δὲ βεβαιώτατον, ὅτι οἱ σαρκοφάγοι τῆς Σιδῶνος, ὧν πολλοὶ ἐσώθησαν ἀπὸ καταστροφῆς διὰ τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ καὶ νοήμονος ἐνεργείας, θὰ καταστήσῃσι τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει μουσεῖον ἐν τῶν σημαντικωτάτων τῆς Εὐρώπης καὶ κέντρον ἐφέλκον ἐπὶ γενεᾷς ὅλας τὰς εἰς αὐτὸ ἐπισκέψεις τῶν περικλιθεμένων. Ἐκφράζομεν δὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις θὰ εὕρη τρόπον τὴν προσπορίσῃ αὐτῷ μέγα καθιστῶντα δυνατὴν τὴν ἐπέκτασιν τῶν στοῶν τοῦ μουσείου τοῦ εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἀνατεθειμένου καὶ τὴν σύστασιν βιβλιοθήκης ἀναπαυομένης εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν φιλομαθῶν καὶ περικλιθεμένων περιηγητῶν. Τοῦ Χαμδῆ βέη ἡ ἀφιλοκερδὴς ἐργασία εἶνε ἀντιχρῆστος τῆς θερμότητος ὑποστηρίξεως τῆς κυβερνήσεώς του καὶ τῶν λογίων πάσης χώρας.

Ἐκ τῶν ἀγγλικῶν Ἀθηναίων.

E. A. WALLIS BUDGE

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Ἡ μονὴ γυναικεία οὕσα κατ' ἀρχάς, κατεῖχεν ὡς μετόχιον καὶ ἕτερον σεμνεῖον γυναικείον, τὸ παρὰ τὸ Δίπυλον ἐπὶ τῷ Κεραμειῷ, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἐπιγραφή βρωμένη μέχρι τοῦ ἔτους 1846 ἐφ' ἐνός τῶν τοίχων τῆς μονῆς, ἐποιεῖτο μνηεῖον Μαρίνης ἡγουμένης τοῦ παρὰ τὸ Δίπυλον μετοχίου, θανούσης ἐν ἔτει 1064. Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἡ μονὴ γενομένη ἀνδρῶν εἶχε περὶ αὐτὴν ἐκτεταμένον περιβόλον καὶ ἐγκλείστρον μετὰ οἰκῶν ἦτοι κελλίων τῶν μοναχῶν. Ἐν ἔτει 1651, τὰ κελλία κατέπεσαν ὑπὸ σεισμοῦ, καὶ ἐπανκατισθέντα, κατεσκήφθησαν καὶ πάλιν μετὰ τοῦ περιβόλου, ἐν ἔτει 1780, παρὰ τοῦ τότε ὀθωμανοῦ τοπάρχου Ἀλῆ Χασεκῆ· ἡ δὲ ἐκκλησία ἀπολέσασα τὴν πρώτην αὐτῆς ἀξίαν ἐπεδόθη μετόχιον τῇ ἐπὶ τοῦ Ὑμητιοῦ Καιοσαρικῆς μονῆς. Ἐπὶ τῆς τελευταίας τῶν Ἑλλήνων ἐπαναστάσεως κατὰ τῶν Τούρκων, σφαῖραι ἐκρηκτικαὶ τιναχθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως, ἐν ἔτει 1827, εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐνέβαλον πῦρ· ἀλλ' ἡ βλάβη ἐγένετο μικρά. Ἐκτοτε ἐγκταλειφθεῖσα ἡ ἐκκλησία ἔμεινε ἔρημος, μέχρι τῆς τελικῆς ἀπαλλοτριώσεως αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ βωσικοῦ ἔθνους, τῇ 25 Ἀπριλίου 1847.

ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς τοῦ Λυκοδήμου μονῆς σύγχρονον κτίσμα ἦτο ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐν τῇ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως συνοικίᾳ. Ἐκ τῆς ἐπὶ μαρμαροῦ μελανοφαίου ὑμητιοῦ ἀρχαίας ἀφιερωματικῆς ἐπιγραφῆς, τῆς ὑπερκειμένης τῆς δυσμικῆς εἰσοδοῦ τοῦ ναοῦ, μνησθῆναι ὅτι τὸ πρῶτον μικρὸν καὶ ἔμπηλον κτίσμα, τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ μάρτυρος Θεοδώρου τιμώμενον, ἀφ' ἡκοδόμησε πάλιν ἐκ βῆθρων καὶ μετέπλασεν εἰς ναὸν περικαλλῆ, Νικόλαος Καλόμαλος, σπαθαροκακιδιδάτος, ἐν ἔτει 1598 (6558), ἡ τοι κατ' ἡμᾶς 1049.

Ἀξία λόγου εἶνε ἡ ἐπιγραφή, ἣν παραθέτω ἐνταῦθα, ὡς ἀνεγνώσθη παρ' Ἰωάννου Σακελλίου, διὰ τὸ ὕψος, καὶ διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀναθέσαντος αὐτήν, καὶ διὰ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ἐγράφη.

« Τὸν ποῖν παλαιὸν ὄντα σου ναόν, μάρτυς,
« καὶ μικρὸν καὶ πῆλινον καὶ σαθρὸν λίαν,
« ἀνήγειρε Νικόλαος ὁ σὸς οἰκέτης,
« ὁ Καλόμαλος, σπαθαροκακιδιδάτος,
« ὡς εὕρεν σε προστάτην πεκιδῶθεν μέγαν,

« βοηθὸν καὶ πρόμαχον πολλῶν κινδύνων
« ὃν καὶ πρόσθεν τοῦ ἔνω τυχεῖν κλήρου,
« λαβόντα τὴν ἔρεσιν τῶν ἐσφαλμένων.

† μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος, ἔτους 1598. †
Τὸ στρατιωτικὸν ἀξίωμα τοῦ ἐπανακτίσαντος τὸν ναόν, φέροντος βαθμὸν σπαθαροκακιδιδάτου, ὑποσημαίνει ὅτι ὁ ναὸς ἀφιέρωτο ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου, καὶ οὐχὶ Θεοδώρου τοῦ Τίρωνος τοῦ ἐπιλεγόμενου « τῶν κολλύβων ».

Πρὸς τὸν μεγαλομάρτυρα Θεόδωρον τὸν στρατηλάτην εἶχον ἰδιαίτους εὐλάθειαν οἱ ἐν στρατιωτικοῖς ἀξιώμασιν, ὡς προστάτην καὶ πρόμαχον αὐτῶν ἐν κινδύνοις καὶ ἐν πολέμῳ. Οὕτως ὁ στρατηγικώτατος καὶ πολεμικὸς βασιλεὺς Ἰωάννης Α' Τοιμισαῆς (969 - 976), Θεοδοροῦπολιτὴν ἐκάλεισε τὸν Δορύστολον ἡ τοι Δρύστραν, τὴν νῦν Σιλιστρίαν, ὅτε ἐκεῖ, ἐν ἔτει 971, κατετρόπωσε τοὺς ὑπὸ τὸν Σβακτοσλαῦνον ἀπὸ βορρᾶ τὸν Δουναβὴν περικλιθέντας καὶ τὴν χώραν ἐπιδραμόντας Ῥώσους βαρβάρους, τῷ ὑπερμάχῳ στρατηλάτῃ μάρτυρι Θεοδώρῳ ἀποδίδων τὰ νικητήρια, αὐτὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν ἐπεκαλέσατο πρὶν ἐπιπέση βαγδαῖος κατὰ τῶν ἐπιδραμῶν καὶ ἀναγκάσῃ αὐτοὺς εἰς ἐπονείδιστον συνθήκην καὶ ὀπισθοχώρησιν.

Δύο αἰῶνας ὑστερώτερα πάλιν, ὁ ἄρχων Ναυπλίας καὶ δυνάστης Ἀργεῶν καὶ Κορινθίου, σεβαστοῦπέριτατος Λέων Σγουρός, ἐπὶ τῶν μολυβδοβούλλων αὐτοῦ ἔφερε τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου, ὡς προστάτου κατὰ τῶν πολεμίων.

Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἡ τρίκογχος καὶ μονότρουλλος ἐκκλησία, εἰ καὶ σύγχρονος τῆς τοῦ Λυκοδήμου μονῆς, καὶ ἐπ' ἴσης καλλιτεχνικῶς ἐκτισμένη διὰ παρεμβαλλομένων ὀπτῶν πλίνθων ἐν τῇ διὰ συννόμων πορικῶν λίθων τοιχοδομίᾳ, μετὰ διαζωμάτων καὶ κερωνίδων κεραμοειδῶν καὶ ὀδοντωτῶν, εἶνε ὅμως πολὺ μικροτέρα, καὶ ἔχει ἐσωθεν ἀπλουστεράν τὴν διαγραφὴν καὶ οἰκονομίαν, ἔξωθεν δὲ φέρει διέξυτοσκεπεῖς στέγας καὶ ἀετώματα κατὰ τὸν ἐπικρατοῦντα ἐν Ἀθήναις ἐλληνοβυζαντικὸν βυθμόν.

Ὁ τροῦλλος, ἐκ τῶν κομψοτέρων ὅσοι ἀπαντῶσιν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Βυζαντίῳ, στηρίζεται ἐπὶ τυμπάνου ὀκταγώνου ἔχοντος τὰς θυρίδας διζύγους, ἡ τοι διατεταμένους κατὰ μῆκος διὰ λεπτῶν κιονίσκων. Αἱ ἔξωθεν τρίπευροι, ἐσωθεν δὲ ἡμικύκλιοι καὶ εἰς κόγχην ἀπολήγουσαι ἀψίδες φωτίζονται, ἡ μὲν ἐν τῷ μέσῳ μεγάλη, ἡ ἐπισκέπουσα τὸ ἅγιον βῆμα διὰ τριῶν θυρίδων, μίαν ἐπὶ ἐκάστη πλευρᾷ, αἱ δὲ μικρότεραι τῆς προθέσεως καὶ τοῦ διακονικοῦ, διὰ μόνης μιᾶς ἐπὶ τῇ μέσῃ πλευρᾷ. Πᾶσαι αἱ θυρίδες εἶνε διζυγοί, ὡς ἐκεῖναι τοῦ στηρίζοντος τὸν τροῦλλον τυμπάνου.

Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἡ ἐκκλησία, οὕσα ἐνομομακῆ, οὐδέποτε προσελήφθη ἐν τῷ οἴκῳ δὴ ποτε μονῆς ἢ ἐγκλείστρου, ὅπως ἐσφαλμένως ἐνομίσθη παρὰ τῶν εἰκαζόντων, ὅτι δῆθεν ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποτιθεμένης μονῆς ὀνομάσθη ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ ὑπέρτιμος Νικόλαος Α' ὁ Ἀγιοθεωωρίτης (1161 - 1168). Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἱεράρχης πρὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας εἰς Ἀρχιεπίσκοπον, ἦτο μοναχὸς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς Θεοδώρου τοῦ Τίρωνος, τῆς ἐν τοῖς Σφωρακίῳ, ἡ τοι ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐν ἣ κατῴκει καὶ Νικήτας ὁ Χωνιάτης, ἀδελφὸς τοῦ μητροπολίτου Μεγαλῆ Ἀθηνῶν, τοῦ Ἀκομινάτιου.

Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τῶν Τούρκων, ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καταπεσοῦσαι βολίδες ἐσάλευσαν τὸν ναὸν χωρὶς νὰ ἐπιφέρωσιν αὐτῷ μεγάλην ζημίαν. Ἡ ἀνακαίνισις αὐτοῦ ἐγένετο ἐν ἔτει 1840.

ΤΑΣΕΟΣ Δ. ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ

ΕΝ' ΑΛΗΘΙΝΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἄν ἔχετε ὄρεξι καὶ γὰρ κενεῖα ἀληθινὸν παραμῦθι, πάρτε τὰ κάστανά σας, καὶ μαζευθῆτε κοντὰ στὴ φωτιά. Μὴν περιμένετε ὅμως στοιχειὰ καὶ βουρκολάκους. Τὸ παραμῦθι μου εἶνε ἀπλὸ, καὶ χωρὶς ἀνατριχίλλης. Ἴσως λυπηθῆτε κομματι εἰδῶ κ' ἐκεῖ, σὰς ὑπόσχομαι ὅμως πῶς θὰ κοιμηθῆτε καλά κατόπι.

Ἐτυχε νὰ ταξιδεύω τέσσερα προάλλες ἀπὸ τῆ Σάμου στὴν Πόλι. Σὰν εὐρίσκουμαι σὲ ταξιδεῖ ἐγὼ τὴν ἀδυναμία νὰ θέλω νὰ μαθῶ μὲ ποιὸν ἄλλου ταξιδεῖω. Ὡς αὐτὸ τὸ βαπόρι πολλοὺς ἐπιβάτας δὲν εἶχε, στὴν Τένεδο ὅμως ἀνέβηκε ἓνας Κύριος, ποῦ μοῦ φάνηκε κομματι παραξένος ἱερπατοῦσε σὰν Ἑγγλέζος, μὰ σὰν γυρεύανε νὰ τὸν κλέψουνε οἱ βραχάριδες, — μιλῶσε στὴ γλώσσά τους! Σὰν κίνησε τὸ βαπόρι, τὸν σιμῶν, τὸν χαιρετῶ, καὶ τοῦ ἀρχινῶ τέσ ὄμιλιες. Τὸν εὐρῆκα Ῥωμαῖὸ ὡς τὸ κόκκαλο.

— Καὶ ποῦθε ἐρχεσθε :

— Ἀπ' τὴν πατρίδα μου τῆ....

— Κι' ἂν θέλ' ὁ Θεός :

— Γιὰ τὴν Εὐρώπη. Ἐπέρασα ἐκεῖ ὅλη τὴ νεότητά μου. Ἦλθα νὰ δῶ τοὺς δικούς μου, καὶ γυρίζω τώρα γιὰ 5-6 χρόνια ἀκόμα.

Ὡσοῦ νὰ φθάσωμε στὰ Δαρδανέλλια, γενήκαμε φίλοι. Καθῆσαμε μονάχοι τὸ βράδυ στὸ κατὰστρωμα, καὶ βλέποντας τὴν ἡσυχὴ θάλασσα ἐμπρός, καὶ τὰ βουνὰ στὸ πλάγι, ἐλέγαμε ἐγὼ τὰ δικά μου κ' αὐτὸς τὰ δικά του. Καὶ τόσο πολὺ μὲ συγκίνησε ἓνα μέρος τῆς ἱστορίας του, ποῦ τοῦ ἐζήτησα τὴν ἀδεια νὰ σὰς τὴν διηγηθῶ, καὶ μοῦ τὴν ἔδωσε, μὲ τὴ συμφωνία νὰ μὴ σὰς πῶ τ' ὄνομά του.

Όριστε λοιπόν τὸ μέρος τοῦτο :

Ἐφυγα ἀπ' τ' ὄμορφο νησί μου δεκαπτά χρονῶ. Καὶ ἴσια στὸ ἐμπόριο κ' ἀγαπάτε. Ἄχ, πόσες φορές τὸ ἔλεγα ἐμπόδιο μὲς' ἔς τὸ νοῦ μου! Μὰ ἔλα δὲ πάλι ποῦ ὁ γέρος μου μοῦ εἶχε ἀφήσει μιὰ διαθήκη, — ὄχι ἀπὸ παράδες! Ὁ καὶ μῖνος δὲν εἶχε φόβο νὰ κολασθῆ ἀπὸ τέτοια ἀμαρτία! Ἡ διαθήκη του ἦτανε 2-3 λόγια ὡς ἐψυχομαχοῦσε, ποῦ ὅσο τὰ θυμούμουν εἶλεγα, ἐμπρός ζήτω ἢ ζενιτειά, ἐκεῖ θὰ βρούμε τὸ βίος μὲ τὲς φούχτες, θὰ μαζεύουμε, θὰ φέρουμε πίσω, καὶ ὕστερα θὰ κάνουμε ὅ,τι θέλουμε!

Ἐσὺ 'σαι ποῦ τὸ λές; ὀρίστε λοιπόν 20 χρόνων ζενιτειά μὲ ὅλα τῆς τὰ καλοπαθία! Τουρτούριζε χειμῶνα καλοκαίρι μὲς' ἔς τὴν αἰώνια συννεφιά, δούλευε μέρα καὶ νύχτα, βάζε σήμερα στὴν μπάντα γιὰ τὴν καλὴ ἀντάμωσι, καὶ ξόδευέ τα αὐριο γιὰ τὲς συφορές καὶ ἀρρώστιες ποῦ δὲν ἐλογάριαζες!

Περνοῦν 5, 10, 15 χρόνια! ποῦ νὰ γυρίσης πιά τώρα! Καὶ μὲ τί πρόσωπο νὰ δῆς τὰ φρόνιμα ἐκείνα παιδιὰ ποῦ κάνανε τοὺς παράδες τους ἤσυχα ἤσυχα στὴν πατρίδα τους! τὴ μάνα ποῦ σὲ θαρρεῖ μιλλιονιότη, τ' ἀδέρφια ποῦ περιμένουν βοήθεια! Ἄς ξεροκαταπίνουμε λοιπόν αὐτὴ τὴν τρομερὴ πίκρα ἀκόμα καμπόσα χρόνια, ἴσως ἢ τύχη μας τὰ φέρη δεξιά στὸ τέλος.

Ἡ ἀναθεματισμένη ἐχαιομέλασε στὰ εἴκοσι χρόνια! Κ' ἕνα πρῶτ' μοῦ λέει, — Σήκω, γύρνα τώρα ἔς τὸν τόπο σου! — Σπολλάτη σου, Κυρά τύχη! τώρα ποῦ ξεράθηκα κ' ἐζάρωσα ὡς τὰ αὐγοτάραχα ἐκείνη τῆς πατρίδας μου, μὲ τί χάλια θὰ πάγω νὰ δῶ τοὺς δικούς μου; — Ξεχνοῦσα πῶς δὲν ἤμουν ἐγὼ μονάχος ποῦ γέρωνα!

Παίρνω τὸ βαπόρι, καὶ ἴσια κάτου, πρὸς τὰ βλογημένα νησιά μας. Ὅλα στὸν τόπο τους! Ὅλα γελοῦσαν ἀκόμα ἀντικρῶ μου ὡς ποῦ γελοῦσαν τότες ποῦ μὲ κατευοδόνανε! Κι' ὁ ἥλιος, ὡς νὰ ζέρε κ' αὐτὸς τὸ τί ὑπόφερε ἢ βράχι μου ἐκεῖ ἀπάνω, δός του καὶ μοῦ τὴν εἴηνε, ὡς ποῦ ἐμοῦδίαζα ἀπ' τὸ βράχτι!

Ὁ καὶ μῖνος ὁ γέρο-πλοίαρχος τοῦ μικροῦ βαποριοῦ ποῦ μ' ἐφέρνηε στὸ χωριό μου, (ἀκούς ἐκεῖ βράχοι, λέγει, ὕστερα ἀπὸ τὲς ψαρόβαρκες!) — ὡς ἐμάθε ποῖος ἦμουν, μόνο πῶς δὲν ἐκλάψε! Ἦτανε βράδυ, κ' ὡσοῦ νὰ ἀράξη τὸ βαπόρι μὲς' ἔς τὸν ὄμορφο ἐκεῖνο κόρφο, ἐσκοτεινίασε. Καὶ ἀνάβηκε τὰ φῶτα ἕνα ἕνα πᾶνω σ' ἐκεῖνο τὸν βράχο ποῦνε κατασκίεπαστος ἀπὸ σπιτίκι.

— Βάλε τώρα φωτιά, καπετάνιο!

Ὁ γέρος πηγαίνει στὸ κανόνι, μὰ τὰναθεματισμένο δὲν πιάνει! τρέχει λοιπόν στὴ σφυρίχτρα, κ' ἐκεῖ ἀρχινᾷ ἕνα βοητὸ ποῦ θαρροῦσε κ' ἐβγήκε κανέναν τιτάναν ἀπ' τὰ βουνὰ μέσα,

κ' ἐσφύριζε μισὴν ὥρα, χωρὶς νὰ πάρη μιὰ φορὰ τὴν ἀνασκαμιά του!

— Αἶ, φθάνει, καπετάνιο, τὸ καταλάβαινε, νὰ ἢ βάρκα ποῦ ἐρρεται.

Ἡ βάρκα ἦρτε μὲ δυό-τρὶα παληκάρια μέσα χαρούμενα, μ' ἕνα ντροπαλὸ χαμογέλιο, κ' ἕνα πλεῖο ντροπαλὸ ἀκαλῶς ὠρίσκατε! — Γιὰ δὲς ἐκεῖ, ποῦ ἀντίς νὰ μὲ πάρουν στὰ λεμόνια ὕστερα ἀπὸ τόση ἀπονία, τὰ καὶ μῖνα τὰ παιδιὰ νὰ μ' ἐντρέπονται λέει, καὶ νὰ χύνουν καὶ δάκρυα κιόλας!

— Καὶ ποιοὶ εἶστε σεις;

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφίμος σου...

— Ἐγὼ εἶμαι τοῦ ἀξιδέλφου σου...

— Ἐγὼ ὁ ἀνεψιός σου δ...

Καὶ μῖνε κόσμε, εἶσαι πικρὸς κ' ἀνάποδος, μὰ ἔχεις καὶ τὲς παράξενες γλύκες σου!

Ἡ βάρκα ἐσχίζε τὰ κύματα μιὰ μορφιά κ' ἐπήγαινε πρὸς τὴ στερνά.

Ἀκόμα δὲν ἔδεσε τὸ παλαμάρι ὁ μπάρμπα Σταμάτης καὶ δρόμο, νὰ προφθάσῃ πρῶτος τὰ συχαίρια!

— Ἄ, ἐδῶ δὲν μὲ γελάτε, ἐφώναξα, ὡς ἐπάτησα στὴ σκάλα. Ἐσας σὰς ξέρω. Νὰ ὁ θεὸς μου! ἄσπρισε ὅμως! Νὰ ὁ ξάδελφος...! Κι' αὐτὸς ἐζάρωσε! Νὰ ὁ χουδαρτὰς ὁ Ζήσης μὲ τὸ πονηρὸ του χαμόγελο!

Δὲν μπόρεσα νὰ προχωρήσω. Ἐστάθηκα ἄλιγάκι, τοὺς πῆρα τριγύρω μου, ἐγύρευα νὰ τοὺς μιλήσω, ἤθελα νὰ τοὺς πῶ πῶς τάχατες δὲν ἀλλάζανε, καὶ πῶς μοῦ φαίνονταν ὡς νὰ μὴν ἐφυγα ποτές ἀπὸ κοντὰ τους. Δὲν μπόρεσα ν' ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἀκούμπησα ἀπάνω στὸ γέρο θεῖο γιὰ μιὰ στιγμή, σφογγίσσαμε τὰ μάτια μας, καὶ πῆγαμε μὲ τὸ φανάρι.

Πηγαίνοντας, ἐστέκουμον καμμιά φορὰ νὰ κυττάξω ἐδῶ ἕνα καινούργιο σπιτί, ἐκεῖ ἕνα καινούργιο δρόμο, περιβόλια ἐκεῖ ποῦ ἀφῆκα χαλάσματα, ἐργαστήρια ἐκεῖ ποῦ ἤξερα βράχους. Καὶ θαρροῦσα πῶς ἤμουν καὶ δυὸ φορές πλεῖο ἀψηλὸς ἐκεῖ μέσα, — μικρὰ μικρὰ καθῶς φαίνοντανε ὅλα! Τοὺς τῶλεγα, καὶ γελοῦσαν.

Ἀπὸ μέσα ὅμως μ' ἐτραγοῦσε ἕνα κρυφὸ σκουλίκι. Συλλογιόμουν πῶς ν' ἀνταμόνη κανεὶς μῖνα ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια δὲν εἶνε παίζε γέλασε, καὶ πῶς χρειάζεται ἐδῶ θάρρος καὶ ψυχρὸ αἷμα, νὰ μὴν πλῆθῃ τίποτε ἢ γρηχὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Ἐπῆρα λοιπόν τὸν ἀέρα ἐκεῖνο ποῦ παίρνουν οἱ μεθυσμένοι ὡς θέλουν νὰ δεῖξουν πῶς δὲν ἐμεθύσανε! Ἐπερπατοῦσα γερὰ, κ' ἐκτυποῦσα τὸ βράδι μου κάτω μὲ ἀπόφασι. Ἡ καὶ μῖνη ἢ γρηχὴ μοῦ ἔλεγε ὕστερα πῶς κ' ἐκείνη τὴν ἴδια ἀπόφασι εἶχε κάμει. Κ' ἔτσι βρεθήκαμε ἄξαρνα ὁ ἕνας μπροστὰ στὸν ἄλλον! Σὲ μιὰ στιγμή ἀκουμπήσανε τὰ δυὸ πρόσωπα τὸ ἕνα στοῦ ἄλλου τὸν ὄμο. Δὲν ἔχουσε λέξι.

Ἐπαρστέκουσαν 40—50 δικοὶ μας καὶ φίλοι μὲ μιὰ εὐλάβεια καὶ συγκίνηση ὡς νὰ βλέπανε ἱερὸ μυστήριον. Καὶ ἦτανε τὸ ἱερώτερον μυστήριον τῆς ζωῆς μου, γιὰτὶ ἕνα φιλὶ μοῦ ἐσφύριζε μιὰς ζωῆς ἀμαρτίες!

Ἀνασηκῶν τὰ μάτια μου νὰ δῶ τριγύρω μου, καὶ μὲ παίρνει μιὰ κοπέλλα στὴν ἀγκαλιὴ τῆς κλαίγοντας. Μοῦπαν πῶς ἦταν — ἢ ἀδελφὴ μου!

— Τί ὄμορφη ποῦσαι, τῆς εἶπα γυρεύοντας νὰ χωρατέψω, καὶ πνιγῆκανε τὰ λόγια μου στὰ δάκρυα. Ἦτανε ὀλίγων μηνῶν νύφη, μὲ τὸν γαμβρὸ στὸ πλάγι τῆς, ποῦ περιμένει κ' αὐτὸς νὰ μ' ἀγκαλιάσῃ. Τρέχω κοντὰ του καὶ τοῦ λέω, — Ἐσὺ μοῦ τὴν ἔκαμες ἔτσι γλυκεῖα καὶ ὄμορφη, γιὰτὶ ἦτανε ἀγριοκάτσικο ὡς τὴν ἐπαίρνα στὰ γόνατά μου, τεσσαρῶν χρονῶν μικροῦλα». Γυρίζω καὶ ξαναβλέπω τὰ μάτια τῆς. — Ἄ, σὲ γνωρίζω τῶρα» τῆς εἶπα, «ἐμεγάλωσες, μὰ δὲν ἀλλάξες».

Κ' ἔτσι παίζοντας καὶ κλαίγοντας ἐπέρασα τὴν τρομερὴ αὐτὴ εὐτυχία, ποῦ δὲν ἔχει ταῖρι στὸν κόσμον.

Ὅταν ἐμπῆκα στὸ σπιτί μας, μ' ἐπήρανε στὸ σαλόνι. Τὸ σπιτί ἦταν ἀπάνω κάτω τὸ ἴδιο, μὰ τὰ ἐπιπλα ἦταν φράγκικα τώρα!

— Ἄχ, ὡς κ' ἐδῶ ἦλθαν τὰ σημάδια σὰς διαβολόφραγκοι, εἶπα στὸ νοῦ μου. — Μὰ δὲν πρόφθασα νὰ ξεστομίσω τίποτε, γιὰτὶ σὲ λιγάκι γέμισε τὸ σπιτί τρεῖς γενεές, τὲς δυὸ ποῦζερα (ἐκτὸς ἐκείνους ποῦ γανε μισέψαι σὲ πλεῖο μαῦρο κ' ἐσκοτεινὸ ταξεῖδι ἀπ' τὸ δικό μου!) κ' ἀπὸ τὴν καινούργια ποῦ ξεφύτρωσε κατόπι.

Τί γὰζι, ὡς νὰ ταῖριονα ἕνα ἕνα τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν ποῦ γνώριζα, καὶ τοὺς ἔλεγα ἀμέσως τίνος ἦταν. — Ἐσὺ εἶσαι τοῦ δεινα, ἐσὺ τῆς τάδε! Καὶ κανένα λάθος δὲν ἔκανα! Καὶ δός του γέλια, γιὰ νὰ ξεχασθῶν ἢ παληές πίκρες.

Νὰ παρασταίνω τὴν ἀντάμωσι καθενὸς παληοῦ φίλου, καθὲ ἀξιδέλφου κ' ἑταίρου, χρειάζεται περισσότερη ὥρα. Σὰς λέγω μονάχα πῶς καθὲ καινούργιο πρόσωπο ἦταν κ' ἕνα καινούργιο νοῦίσμα, καὶ καθὲ φορὰ τῶδρισε! Τόσο καλὰ θυμούμουν τὰ παληὰ χρόνια!

Ἄ, παληὰ χρόνια! Βρίσκω πάλι τὴ χάρι σας καὶ τὴ γλύκα σας! Τὸν ἀποκρέββατο μὲ τὰ ξερά σικα, τὸ ἀρμάρι μὲ τοὺς χαλβάδες καὶ τὸ κλειδὶ κρυμμένο μὲς' ἕνα σαρτάρι, τὲς τηγαλίτες τὸ πρῶτ' πρὶν νὰ φέξη, καθὲ τι ποῦ σφρίζονται ἢ μανάδες γιὰ νὰ μας ξανακᾶμουν παιδιὰ, κ' ὡς ἀσπρίσανε τὰ μαλλιά μας! Σὰς βρίσκω σὲς παληές καρδιές, στὰ παληὰ τραγοῦδια καὶ παιγνίδια, καὶ στὰ παληὰ ἐκείνα σουσοῦμια! Ὅταν πηγαῖνω ὅμως σὲ καινούργια σπιτικά καὶ βλέπω καινούργια πρό-

σωπα, κ' ἀκούω καινούργια πρᾶγματα, σκεπάζεται ἢ ψυχὴ μου, καὶ θαρρῶ πῶς ἐξενιτεύθηκα πάλι! Γιὰτὶ τὰ φέρανε κ' ἐδῶ τὰ κουρέλια τοῦ «Πολιτισμοῦ» ἀπὸ τὴ Σύρα κ' ἀπὸ τὴν Πόλι, ἀνθρώπησε τάχα κ' ἐδῶ ἢ φρωμοσύνη, ὡς τὲς μαϊμούδες ἐκείνες ποῦ βάζουν παρδαλὰ βούχα καὶ βγαίνουν στὸ δρόμο νὰ χορεύουν! χυθῆκανε τὰ γερδάνια καὶ τὰ σαλβάρια, καὶ μαζὺ μ' αὐτὰ χυθῆκανε τὰ παληὰ ξεφαντώματα. ἢ κούνιες κάτω ἀπ' τοὺς πλάτανους, καὶ τὰ τραγοῦδια! Ἄχ, τραγοῦδια τῆς πατρίδας μου, ἐγὼ ὁ ζενιτεμένος σὰς τραγοῦδοῦσα, καὶ δὲν σὰς ξέρανε ἢ καὶ μῖνες ἐκείνες κοπέλλες ποῦ δὲν ζενιτευθήκανε ποτές τους, μόνο ξέρανε κάτι ἄλλα, σὲ διαφθορῶν γλώσσα, καὶ μὲ διαφθορῶν μουσική, ποῦ δὲν ἦτανε μὴτε φράγκικα, μὴτε βρωμεία, ὡς τὸσα καὶ τόσα ἄλλα ποῦ παρατήρησα παρδαλὰ, ἄνοστα καὶ χωρὶς χαρακτήρα!

— Πᾶμε ἔς τὴν ἐξοχὴ μας, λέγω μιὰ μέρα, κ' ὡς εἶνε καὶ φθινόπωρο. Ἐκεῖ δὲν ἔ' ἀλλάξει τίποτε.

Καὶ εἶχα δική. Ὁ πύργος, ἢ λευκὸς κοντὰ του, ἢ βρούσι στὸ πλάγι, οἱ πλατάνοι παραπάνω, τὰ κοπάδια στὰ βουνὰ τριγύρω μὲ τὰ κουδούνια τους, ποῦ ἔλεγεσ κ' ἐκράτοῦσαν τὸν ἴσιο τῆς φλογέρας, ἢ θάλασσα παρακάτω, ὅλα, ὅλα τὰ ἴδια. Ὅτε γεράσανε, οὔτε θὰ γεράσουνε ποτές τους. Ἐτοιμα νὰ σὲ χαιρετίσουν καὶ νὰ σ' ἀναστήσουν, ὅσο γέρος καὶ θλιμμένος κ' ἂν ἦσουν!

Παίρνω τὴ γρηχὴ μου στὸ ἐξωκλήσι στὴν ἀκρογιαλιά, ἀναφτοῦμε ἀπὸ ἕνα κερὶ, καὶ τάζουμε νὰ περάσουμε μαζὺ τὰ στερνὰ στερνὰ χρόνια μας ἐκεῖ πέρα.

— Μόνο νὰ ξαναπάγω ἄλλη μιὰ, μανοῦλά μου, καὶ σοῦ τὸ κάνω ὅσο πῶς δὲν ἔ' ἀργήσω τώρα, τῆς λέγω μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο.

Εἶδε τὴν ἐπιθυμία μου καὶ δὲν εἶπε ὄχι, ἢ καὶ μῖνη. Μόνο ἐγύρισε πρὸς τὴ θάλασσα, ἀναστέναξε, κ' ἐτραγοῦδησε ἕνα παληὸ τραγοῦδι τοῦ μακαρίτη τοῦ γέρου τῆς:

Ἡ θάλασσα ἐθαύρασε σὲ βάρκα πᾶ τὴν ἕρνε, τὴν πάλι ξαναθαύρασε πάλι σὲ βάρκα ἕρνε!

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΜΑΤΗΣ

Ὁ στενοκέφαλος περιφρονεῖ ὅ,τι δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐνοήσῃ — ὁ ἐξυμνος μανθάνει εἰς τὴν στιγμήν ὅ,τι οἱ ἄλλοι μὲ τὸν καιρὸν ἔμαθαν — ὁ μεγαλοφυὴς ἀνακαλύπτει ὅ,τι κανεὶς δὲν ἔξυμνει.

*

Κοινὸν δυστύχημα τῶν ἰσχυρῶν βασιλέων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν γυναικῶν εἶνε ὅτι περιτορίζονται ὄχι ἀπὸ φίλους ἀλλ' ἀπὸ κίλλας. Κοινὸν ὅμως εὐτύχημα ἀφοτέρων εἶνε ὅτι ἢ ματαιότης δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ τὸ ἐνοήσωσι.

*

Ἡ συκοφαντία ὅπως ἢ φλόξ μαυρίζει ὅ,τι δὲν ἔμπορεῖ νὰ καύσῃ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ἡ ἐν Ἀμβούργῳ γενομένη κατὰ τὸ θέρος Βιομηχανικῆ ἐκθεσις κατέλιπε περίσσευμα 600 χιλ. μαρκῶν.

— Ὁ γνωστός ἐξερευνητής τῆς Γροιλανδίας Νάνσεν ἐν Ἀγγλίᾳ διατρίβων νῦν, ἐτοιμάζει νέαν ἐκδρομὴν εἰς τὸν Β. Πόλον. Οἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συλλεγέντες ἔρανοι ἀνέρχονται μέχρι τοῦδε εἰς 20 χιλ. λίρας στερλίνας.

— Κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐξήχθησαν ἐν Κίμβερλεϋ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς ἀδάμαντες βάρους 200 638¹/₂ καρατίων, ἀξίας δὲ 387,886 ἀγγλικῶν λιρῶν.

— Διὰ παραδόξου τρόπου ἐξεδήλωσεν ἐσχάτως τὴν πρὸς τὸν διάσημον τῆς Βιέννης χειρουργὸν Μπίλλροτ εὐγνωμοσύνην τῆς γυνῆς τῆς ὑπ' αὐτοῦ θεραπευθεῖσα: Ἡ γυνὴ αὕτη προμηθευθεῖσα εἰκόνα τοῦ ἐξάρχου ἐπιστήμονος ἀνήρτησεν αὐτὴν ἐν ἐκκλησιδίῳ πλησίον ἄλλων παντοειδῶν ἀναθημάτων.

— Τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον γενήσεται ἐν Μαδρίτῃ καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις εἰς ἣν καλεῦνται νὰ λάβωσι μέρος πάντες οἱ ἰσπανοὶ καὶ ἀλλοδαποὶ ζωγράφοι ἐν πλήρει ἰσότητι δικαιωμάτων.

— Ἀπέθανεν ὁ διάσημος γάλλος ζωγράφος Ἰούλιος Δυπρέ.

— Ἐν Βερολίῳ ἰδρύεται «Μουσεῖον Βίσμαρκ» τῆς πρωτοβουλίας φίλων καὶ θαυμαστῶν τοῦ γερμανοῦ ἀρχικαγκελαρίου, οἵτινες καλοῦσιν εἰς ἔρανον καὶ συμπαντα τὸν γερμανικὸν λαόν. Τὸ μουσεῖον θὰ περιλαμβάνη οἰαδήποτε ἀντικείμενα σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΠΝΙΖΟΥΣΑΙ

Δύναται νὰ καπνίζωσιν αἱ γυναῖκες;

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπασχολεῖ ἀπὸ τινος τὴν ἀγγλικὴν κοινωνίαν. Αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ εἶνε πλήρη σχετικῶν ἀρθρῶν. Ἄλλοι κηρύσσονται ὑπὲρ καὶ ἄλλοι κατὰ.

Δὲν εἶνε ἀνάρμωστον νὰ μολύνωσι τὰ ροδαλά χεῖλη των διὰ τοῦ σιγαροχάρτου καὶ τῶν τριμμάτων τοῦ καπνοῦ; Δὲν εἶνε ἀπρεπὲς διὰ μέσου τῶν μαργαριτωδῶν ὀδόντων των νὰ ἐκβάλλωσι νέφη σικιζόντα τὴν λευκότητά των;

Ναὶ λέγουσιν οἱ μὲν ὄχι, λέγουσιν οἱ ἄλλοι. Προβάλλουσι δὲ ἀμφοτέροι ἐπιχειρήματα ἐξ ἴσου ἰσχυρά. Κατὰ τοὺς ἀγγλοὺς κοινωνιολόγους καὶ φυσιολόγους αἱ γυναῖκες καπνίζουσιν ἰδίως εἰς τὰς χώρας, ὅπου ἐπικρατεῖ πλειότερα βαρβαρότης. Ἄλλα μήπως εἶνε ἡ μόνη περίπτωσις αὕτη καθ' ἣν ὁ ὕψιστος πολιτισμὸς συναντᾶται μετὰ τῆς ἐσχάτης βαρβαρότητας; Διότι ἀκριβῶς αἱ ἐν Εὐρώπῃ καπνίζουσαι γυναῖκες ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀνωτέρας κοινωνικὰς τάξεις, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ δὲ ἐκ τῶν ταπεινῶν τάξεων πράττουσαι τοῦτο τὸ πρᾶττον συνήθως διὰ νὰ φαίνωται μεγάλα κυρία καὶ αὐτὰ.

Ἐκ τίνος δὲ ὀρμῶνται αἱ ἐπιτιδιδόμεναι εἰς τὸ κά-

πνισμα γυναῖκες δὲν εἶνε δύσκολον ν' ἀναζητήσῃ τις Ἐκ τῆς μίμητικῆς τῶν μανίας καὶ ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι φαίνονται ἀρρενωπότεραι καὶ μᾶλλον ἀνεξάρτητοι πρᾶττουσαι ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες.

Ἄλλα τὰ πειστικώτερα ἐπιχειρήματα προβάλλουσι κατὰ τῆς τοιαύτης χρήσεως τοῦ καπνοῦ οἱ ἱατροί. Δὲν πρόκειται ν' ἀποδειχθῇ πλέον ἂν εἶνε εὐπρεπὲς ἢ ὄχι, ἂν εἶνε δεῖγμα βαρβαρότητας ἢ προόδου. Τὸ ζήτημα εἶνε ὅτι ἀρῶν ὁ καπνὸς φθείρει τὸν ἀνδρικὸν ὄργανισμόν, πολὺ περισσώτερον εἶνε ἐπιβλαβὴς εἰς τὸν γυναικικὸν τὸν φύσει ἀρρώτερον καὶ ἀσθενέστερον. Γυναῖκες δὲ μὴ ἔχουσαι ἰσχυρὸν καὶ ὑγιᾶ ὄργανισμόν θὰ καταστῶσι μητέρας νευροπαθῶν καὶ καχεκτικῶν τέκνων. Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τοῦ μητρικοῦ φίλτρου κηρύττονται οἱ κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ ἀφορισμοὶ οἵτινες βεβαίως θὰ εὐρωσιν ἡχῶ εἰς τὰ γυναικεῖα ὧτα.

ΟΙΚΙΑ ΕΚ ΖΑΧΑΡΩΣ

Ἡ εἶδησις αὕτη ἔρχεται πάλιν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν θαυμάτων, ἀπὸ τὴν Ἀμερικῆν. Φαίνεται ὅμως τόσον ἀπίστευτος, ὥστε μὲ ὅλην τὴν γλυκύτητά της — δὲν τρώγεται. Εἰς ἀμερικανὸς, λέγει, κτίζει οἰκίαν... ἐκ ζαχάρεως. Ἄλλα δικτὶ τάχα ἐκ ζαχάρεως; Ἀρκεῖ τοῦτο δια νὰ εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ ζήσῃ γλυκείαν ζωὴν ἐν αὐτῇ; Ὡς πρὸς τὴν στερρότητα δὲ τῆς οἰκοδομῆς δὲν φοβεῖται μήπως αὕτη καταφαγωθῇ ἀπὸ τοὺς διαδάτας, καί μεταβληθῇ εἰς σορμπέτι: εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην βροχῆν;

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Τὰ δύο μαντίλια.

Ἐν δικαστηρίῳ, ὁ πρόεδρος:

— Λοιπὸν λέγετε ὅτι ὁ ἐναγόμενος σοῦ ἔκλεψε ἓνα μαντίλι;

— Μάλιστα, κύριε πρόεδρε, καὶ ἡ ἀποδείξις εἶνε ὅτι ἔχω καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰς τὴν τσέπη μου.

— Αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ κάνῃ κ' ἐγὼ ἔχω ὅμοιον εἰς τὴν τσέπη μου.

— Μπορεῖ, κύριε πρόεδρε, γιατί μου λείπουν δύο.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ψυλλοπαγίς.

Ὅπως ὑπάρχει τρόπος πρὸς σύλληψιν τῶν ποτικῶν ὑπάρχει καὶ τρόπος πρὸς σύλληψιν τῶν ψύλλων. Ἡ ψυλλοπαγίς εἶνε ὄργανον ἀπλοῦστατον καὶ δύναται ἕκαστος νὰ κατασκευάσῃ τοιαύτην: Λαμβάνει μικρὸν σωλήνα ὑάλινον τοῦ ὁποίου τὸ ἐσωτερικὸν ἀλείφει διὰ κολλώδους τινὸς καὶ ζαχαρώδους ὑγροῦ ἔχοντος ἰσχυρὸν ἄρωμα, ὥστε νὰ προκαλῇ τὴν λαίμαργίαν τοῦ ψύλλου. Τὰ δύο ἄκρα τοῦ σωλήνος φράττει διὰ φελλῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἀνοίγει πολλὰς μικρὰς τρύπας, τόσον μικρὰς, ὥστε νὰ χωρῇ καὶ ὁ εὐρωστώτερος ψύλλος. Τὴν παγίδα θέτει ὁ θελων ν' ἀπαλλάγῃ ἐκ τῶν ὄχλησῶν ζωῶν ὑπὸ τὴν κλινῆν ἢ ἐπ' αὐτῆς ἢ εἰς οἰονδήποτε μέρος κατοικοῦμενον ὑπὸ ψύλλων. Μετὰ τινος ὥρας θὰ εὕρῃ ἐντὸς τοῦ σωλήνος τοὺς αἰχμαλώτους, οἱ ὅποιοι εἰς μίτην προσπαθοῦσι νὰ ἐξέλθωσιν. Ὁ ἀπλούστερος δὲ τρόπος ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τῆς ἀγωνίας εἶνε νὰ βουβίσῃ τὸν σωλήνα ἐντὸς βραστοῦ ὕδατος.